

**PROGRAM REWITALIZACJI
DLA MIASTA BIEŻUŃ
NA LATA 2016-2022**

aktualizacja

BIEŻUŃ, lipiec 2016r.

WSTĘP.....	3
1. POJĘCIE REWITALIZACJI.....	3
2. CEL PROGRAMU REWITALIZACJI.....	5
3. METODYKA AKTUALIZACJI PR 2016-2022.....	6
4. CHARAKTERYSTYKA OBECNEJ SYTUACJI W MIEŚCIE.....	8
4.1. Analiza stanu obecnego	8
4.2. Zagospodarowanie przestrzenne i infrastruktura techniczna	11
4.2.3. Potencjał przyrodniczo-turystyczny	14
4.3. Zagospodarowanie przestrzenne	16
4.4. Gospodarka	19
4.5. Sfera społeczna.....	21
5. ZGODNOŚĆ ZE STRATEGICZNYMI DOKUMENTAMI.....	35
5.1. Strategia Rozwoju Województwa Mazowieckiego do 2030 roku – Innowacyjne Mazowsze.	35
5.2. Regionalny Program Operacyjny Województwa Mazowieckiego 2014-2020. 39	
5.3. Strategia Rozwoju Gminy Biežuń	42
5.4. Strategia rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta i Gminy Biežuń na lata 2008 - 2015	45
5.5. Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Biežuń.....	45
WZROST AKTYWIZACJI GOSPODARCZEJ.....	45
6. ZAŁOŻENIA PROGRAMU REWITALIZACJI.....	46
6.1. CHARAKTERYSTYKA TERENU OBJĘTEGO PROGRAMEM REWITALIZACJI –ZASIĘG I UZASADNIENIE	46
6.2. Analiza wskaźnikowa obszarów rewitalizowanych	48
7. OPIS PRZEPROWADZONYCH KONSULTACJI SPOŁECZNYCH ORAZ WNIOSKI DLA PROGRAMU REWITALIZACJI.....	52
8. ZAŁOŻENIA PROGRAMU REWITALIZACJI.....	63
9. PLANOWANE DZIAŁANIA REWITALIZACYJNE W LATACH 2016-2022 WRAZ ZE ŹRÓDŁAMI FINANSOWANIA.....	66
10. PLAN ZADAŃ NA LATA 2016-2022	68
11. ŹRÓDŁA FINANSOWANIA.....	82
12. PLANOWANE REZULTATY OSIĄGNIĘĆ	83
13. SYSTEM MONITOROWANIA, OCENY I KOMUNIKACJI SPOŁECZNEJ.....	87
13.1. SYSTEM MONITOROWANIA, OCENY I AKTUALIZACJI PROGRAMU ...	87
13.2. KOMUNIKACJA SPOŁECZNA	88
14. PODSUMOWANIE.....	88

WSTĘP

1. Pojęcie rewitalizacji

Zgodnie z definicją rewitalizacja stanowi proces wyprowadzania ze stanu kryzysowego obszarów zdegradowanych prowadzony w sposób kompleksowy, poprzez zintegrowane działania na rzecz lokalnej społeczności, przestrzeni i gospodarki, skoncentrowane terytorialnie, prowadzone przez interesariuszy rewitalizacji na podstawie gminnego programu rewitalizacji.

Rewitalizacja jest bardzo ważnym celem i wątkiem Krajowej Polityki Miejskiej 2023, której celami szczegółowymi są:

- promowanie idei „powrotu do miast”
- rewitalizacja – czynnik warunkujący rozwój i poprawę warunków życia
- narzędzie hamowania suburbanizacji i innych zjawisk
- realizacja hasła brownfield ponad greenfield
- zintegrowane podejście
- Multi-level governance¹

Główną przesłanką do opracowania *Programu Rewitalizacji dla Miasta Biežuń na lata 2016-2022* była paląca potrzeba szybkiej rewitalizacji zabytkowych budynków na terenie miasta Biežuń, celem ocalenia przed całkowitym zniszczeniem cennych walorów historycznych miasta. Ponadto, realizacja projektów rewitalizacyjnych ujętych w Programie na terenie miasta będzie miała na celu ożywienie społeczno-gospodarcze Bieżunia poprzez powstanie nowych miejsc pracy, stworzenie infrastruktury niezbędnej do rozwoju sfery turystyczno-kulturalnej Bieżunia.

Zadaniem *Programu Rewitalizacji dla Miasta Biežuń na lata 2016-2022* będzie więc przede wszystkim zaktywizowanie na terenach rewitalizowanych jak największej rzeszy osób i instytucji do działań, które dzięki środkom z Unii Europejskiej mają szansę na realizację celem dokonania trwałej zmiany oblicza obszarów problemowych na terenie Bieżunia.

Do najważniejszych pojęć związanych z rewitalizacją obszarów miejskich zalicza się:

- **Obszar rewitalizacji** – obszar miasta w granicach, którego realizowane są projekty rewitalizacyjne. Obszar ten jest wyznaczany na podstawie krytycznej analizy sytuacji społecznej i gospodarczej, ze szczególnym uwzględnieniem nasilenia negatywnych zjawisk społecznych (bezrobocie, patologie, wykluczenie społeczne) oraz gospodarczych (struktura gospodarki, upadek zakładów przemysłowych).
- **Program rewitalizacji** – dokument zawierający listę wszystkich projektów przewidzianych do realizacji na obszarach rewitalizacji w mieście. Program rewitalizacji zawiera również opis tła społeczno - gospodarczego procesu rewitalizacji oraz określa system wdrażania i aktualizacji działań związanych z rewitalizacją.
- **Rewaloryzacja** – oznacza wprost przywrócenie utraconej wartości. W odniesieniu do programu rewitalizacji, pojęcie to należy rozumieć jako różnorodne działania remontowe lub modernizacyjne obiektów o szczególnej wartości zabytkowej.
- **Modernizacja** – oznacza rewaloryzację tkanki technicznej, uzupełnioną wprowadzeniem nowych, lepszych, sprawniejszych rozwiązań technicznych lub wyposażenia.
- **Remont** – oznacza przywrócenie zabudowy do stanu pierwotnego, przed okresem eksploatacji.
- **Interesariusze** – to zbiór szeroki i otwarty i obejmuje:
 - mieszkańców obszaru rewitalizacji
 - właścicieli i użytkowników wieczystych nieruchomości oraz podmioty zarządzające nieruchomościami znajdującymi się na OR (w tym: spółdzielnie, wspólnoty)
 - pozostałych mieszkańców gminy
 - podmioty prowadzące lub zamierzające prowadzić na obszarze gminy działalność gospodarczą
 - podmioty prowadzące lub zamierzające prowadzić na obszarze gminy działalność społeczną w tym organizacje pozarządowe i grupy nieformalne
 - jednostki samorządu terytorialnego i ich jednostki organizacyjne
 - organy władzy publicznej i inne podmioty realizujące na obszarze rewitalizacji uprawnienia Skarbu Państwa
 - i wszystkie pozostałe osoby i podmioty, które zainteresowane są procesem rewitalizacji w mieście

2. CEL PROGRAMU REWITALIZACJI

Zasadniczymi celami „Programu Rewitalizacji dla Miasta Biežuń na lata 2016-2022” jest ożywienie społeczno-gospodarcze uznanych za zdegradowane obszarów na terenie miasta Biežuń, aktywizacja mieszkańców związanych na co dzień z życiem społeczno-kulturalnym Bieżunia, którzy mogliby zmobilizować do działania mniej aktywnych aczkolwiek z pomysłami mieszkańców Bieżunia. Chodzi przede wszystkim o pełne wykorzystanie potencjału kulturalnego jaki posiada miasto Biežuń. Ponadto, ważną rolą Programu będzie z pewnością zaktywizowanie właścicieli wielu posesji na terenie Bieżunia o dużej wartości historycznej i zabytkowej, którzy z różnych względów nie decydują się na remonty i modernizacje swoich własności i nie angażują się w życie kulturalne Bieżunia. Kolejnym ważnym celem Programu będzie poprawa warunków do otworzenia na terenie Bieżunia własnej działalności gospodarczej i zatrudnienie osób bezrobotnych z terenu miasta, a także poprawa bezpieczeństwa mieszkańców i możliwości komunikacyjnych na obszarze rewitalizowanym.

W wyniku realizacji działań rewitalizacyjnych znacznie podniesie się również estetyka terenów objętych rewitalizacją.

Wszystkie wyżej opisane efekty działań rewitalizacyjnych pozwolą z jednej strony na przeciwdziałanie uciążliwym problemom społecznym i gospodarczym na obszarach zdegradowanych, a z drugiej strony pozwolą wykorzystać istniejący znaczny potencjał rozwojowy tych obszarów.

Cele szczegółowe wdrożenia Programu to przede wszystkim:

1. Uratowanie przed kompletnym zniszczeniem cennych i niepowtarzalnych w Polsce zabytków,
2. wzmocnienie współpracy między różnymi podmiotami przy lokalnych działaniach społecznych,
3. zwiększenie udziału mieszkańców Bieżunia, w tym również właścicieli historycznych posesji na terenie miasta w życiu kulturalnym miasta (koncerty, wieczory poetyckie, plenery itp.),

4. zmniejszenie skali zjawiska wykluczenia społecznego wśród mieszkańców terenów rewitalizowanych poprzez stworzenie warunków dla powstawania nowych miejsc pracy,
5. zwiększenie bezpieczeństwa mieszkańców,
6. zmniejszenie nasilenia problemów społecznych dzięki dostępności pracy, na skutek poprawy warunków i standardów kształcenia i szkolenia,
7. polepszenie warunków bytowych mieszkańców obszaru rewitalizowanego poprzez poprawę standardu zasobów mieszkaniowych,
8. pobudzenie aktywności lokalnych przedsiębiorców oraz stymulowanie procesów prowadzących do nawiązania ściślejszej współpracy wewnątrz tego środowiska,
9. stworzenie warunków umożliwiających rozwój małej i średniej przedsiębiorczości poprzez poprawę funkcjonowania infrastruktury technicznej oraz udostępnianie przygotowanych terenów i obiektów inwestycyjnych przeznaczonych dla małych i średnich przedsiębiorstw,
10. porządkowanie „starej tkanki” urbanistycznej oraz poprawa estetyki przestrzeni miejskiej,
11. przywrócenie nieruchomościom ich utraconej wartości,
12. zachowanie i rewaloryzacja istniejących terenów zielonych oraz poprawa stanu środowiska przyrodniczego w obszarze rewitalizowanym.

3. METODYKA AKTUALIZACJI PR 2016-2022

Prace związane z opracowaniem „Programu Rewitalizacji dla Miasta Biežuń na lata 2016-2022” zostały zapoczątkowane decyzją Burmistrza o przystąpieniu do opracowania programu. Program Rewitalizacji będzie stanowił podstawę formalną do ubiegania się o środki funduszy strukturalnych na projekty rewitalizacyjne w okresie programowania 2014-2020 w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Mazowieckiego na lata 2014-2020. Regionalny Program Operacyjny Województwa Mazowieckiego 2014- 2020, którego głównym celem jest inteligentny, zrównoważony rozwój zwiększający spójność społeczną i terytorialną przy wykorzystaniu potencjału mazowieckiego rynku pracy, stanowi narzędzie realizacji polityki rozwoju prowadzonej przez Samorząd Województwa Mazowieckiego.

Dokument uwzględnia cele tematyczne zdefiniowane przez Komisję Europejską oraz odpowiada na zidentyfikowane wyzwania regionu w zakresie stymulowania rozwoju społecznego i gospodarczego, w powiązaniu z celami nakreślonymi przez Strategię Europa 2020.

Podstawowymi przesłankami aktualizacji LPR były:

1. Potrzeba aktywizacji społecznej i gospodarczej obszarów miejskich,
2. Stymulowanie współpracy środowisk lokalnych, zachęcanie do rozwijania nowych form aktywności gospodarczych, zwiększenie potencjału turystycznego i kulturalnego miasta, nadanie obiektom i terenom zdegradowanym nowych funkcji oraz przeciwdziałanie zjawiskom wykluczenia społecznego;
3. Adaptacja i rewaloryzacja infrastruktury niezbędnej do prowadzenia działalności gospodarczej przy równoczesnej trosce o ochronę środowiska naturalnego i zrównoważony rozwój społeczno - gospodarczy;

Przystępując do aktualizacji Programu Rewitalizacji Miasta Biežuń, autorzy starali się w oparciu o posiadane dokumenty oraz wyniki konsultacji społecznych w możliwie największym stopniu poznać otoczenie oraz zrozumieć zachodzące w nim procesy. Szczególny nacisk położono na poznanie problemów, potrzeb oraz oczekiwań mieszkańców gminy. Autorzy odnieśli się również do poprzedniego programu rewitalizacji na lata 2006-2016, ponieważ założone tam cele są spójne z celami na lata 2016 – 2022 i stanowią kontynuację rozpoczętego już procesu rewitalizacji.

Proces opracowania Programu Rewitalizacji obejmował następujące fazy: przygotowawczą, diagnozowania i projektowania. W ramach fazy prac przygotowawczych powołano Zarządzeniem Burmistrza Bieżunia Zespół Zadaniowy ds. koordynacji prac nad Aktualizacją Programu Rewitalizacji Miasta Biežuń. W skład Zespołu weszli przedstawiciele kluczowych jednostek organizacyjnych Gminy, organizacji pozarządowych i przedsiębiorców. Zadaniem Zespołu jest gromadzenie i analizowanie danych i informacji związanych z zakresem ich działania oraz przedstawienie propozycji projektów do realizacji i obszaru rewitalizacji. W trakcie fazy diagnozowania przeprowadzono czynności związane z diagnozą obecnego stanu miasta Biežuń, które pozwoliły na wskazanie najbardziej problemowych dla miasta obszarów i identyfikacji kluczowych problemów. Diagnoza została przeprowadzona w trzech obszarach funkcjonalnych: przestrzennym, gospodarczym i społecznym. Faza projektowania polegała na

porządkowaniu przedłożonych materiałów otrzymanych z UM oraz przeprowadzeniu konsultacji społecznych – których uczestnikami byli przedstawiciele władz, radni, mieszkańcy gminy, przedstawiciele organizacji pozarządowych i przedsiębiorcy. W ramach konsultacji społecznych przeprowadzono badanie ankietowe, które miało na celu poznanie oraz hierarchizację celów rewitalizacji i potrzeb mieszkańców w zakresie realizacji inwestycji. Na podstawie zebranych informacji dokonano weryfikacji zidentyfikowanych problemów oraz wyodrębniono konkretne zadania do rewitalizacji. Określono sposoby monitorowania, oceny i komunikacji społecznej w trakcie realizacji programu. Po opracowaniu, skompletowaniu i uporządkowaniu zebranych materiałów, dokument został przekazany Radzie Miejskiej do analizy i uchwalenia. Program Rewitalizacji jest dokumentem otwartym i elastycznym, co oznacza możliwość zgłaszania projektów do realizacji, jak również wprowadzania korekt do programu w kolejnych okresach jego realizacji.

4. CHARAKTERYSTYKA OBECNEJ SYTUACJI W MIEŚCIE

4.1. ANALIZA STANU OBECNEGO

Charakterystyka wstępna

Gmina Biežuń, obejmująca obszar o powierzchni 121 483 km², położona jest na północno-zachodnim skraju województwa mazowieckiego w powiecie żuromińskim. Pod względem fizjograficznym gmina leży na terenach nizinnych, w dolinie rzeki Wkry oraz jej dopływów: Swojęcianki i Luty.

Mapa 1. Położenie gminy Bieżeń na tle powiatu żuromińskiego.

Pod względem administracyjnym jednostka posiada status gminy miejsko-wiejskiej, której największą miejscowością jest miasto Bieżeń, będące jednocześnie siedzibą administracji gminnej. W latach 1975-1998 miasto usytuowane było formalnie w granicach województwa ciechanowskiego, a w 1999 stało się częścią, reaktywowanego w wyniku reformy administracyjnej, powiatu żuromińskiego. Na chwilę obecną, dzięki koncentracji na swoim obszarze głównych podmiotów gospodarczych i punktów usługowych, miasto Bieżeń pełni kluczową funkcję w rozwoju gminy.

W skład gminy wchodzi 26 następujących sołectw, zróżnicowanych pod względem liczby ludności i powierzchni: Adamowo, Bielawy Gołuskie, Dąbrówki, Dzwierzno, Gołuszyn, Karniszyn, Karniszyn-Parcele, Kobyla-Łąka, Kocewo, Mak, Myślin, Małocin, Pozga, Pełki Sadłowo, Sadłowo-Parcele, Sławęcín, Stanisławowo, Stawiszyn-Łaziska, Stawiszyn-Zwelewo, Strzeszewo, Trzaski, Wieluń-Zalesie, Wilewo, Władysławowo i Zgliczyn-Pobodzy.

Gmina Bieżeń położona jest w pobliżu trasy komunikacyjnej Warszawa-Toruń-Gdańsk oraz węzła komunikacyjnego (skrzyżowania dróg wojewódzkich: nr 541 Lubawa-Lidzbark-Żuromin-Sierpc-Dobrzyń nad Wisłą i nr 561 Bieżeń-Szumanie) w Bieżuniu.

Miasto Bieżeń od początku swoich dziejów związane było z terenem Mazowsza. Pierwotnie funkcjonowało jako osada targowa związana z przebiegiem traktu łączącego miasta pomorskie z Rusią i Litwą. Trakt ten prowadził z Torunia przez Golub Dobrzyń, Rypin, Bieżeń, Raciąż, Płońsk, Serock, Wyszów, Brok i Niekurzyn, gdzie rozdzielał się na wschód i południe. Lokacja miasta nastąpiła w 1406 roku. Już ok. XVI w. istniała w Bieżuniu rezydencja właścicieli miasta, na miejscu późniejszego zespołu pałacowego, istniejącego do dzisiaj.

Miasto Bieżeń liczy obecnie 1929 mieszkańców, co stanowi 36,52% ludności gminy. Miasto posiada szeroką bazę edukacyjną w postaci: przedszkola, szkoły podstawowej, gimnazjum skupionym w Zespole Placówek Oświatowych i Liceum Ogólnokształcącego (z jedyną w tym regionie klasą o profilu wojskowym), kulturalną – Muzeum Małego Miasta w Bieżuniu Oddział Muzeum Wsi Mazowieckiej w Sierpcu (jedyne w kraju), Miejsko-Gminnego Ośrodka Kultury i Miejsko – Gminnej Biblioteki Publicznej. Niewątpliwym walorem miasta są ponadto liczne obiekty zabytkowe, m. in.: barokowy kościół i pałac z XVIII wieku, park krajobrazowy z pozostałościami fortyfikacji z XVI wieku, Muzeum Małego Miasta Oddział Muzeum Wsi Mazowieckiej w Sierpcu, pozostałości Domu Poety Stefana Gołębiowskiego, Miejsko – Gminny Ośrodek Kultury w Bieżuniu mieszczący się w budynku dawnej Synagogi.

Mapa 2. Układ funkcjonalny Gminy Bieżeń.

Źródło: Urząd
Gminy Bieżeń.

Miasta i

4.2. ZAGOSPODAROWANIE PRZESTRZENNE I INFRASTRUKTURA TECHNICZNA

4.2.1. Wody powierzchniowe

Największym ciekim wodnym gminy jest rzeka Wkra o całkowitej długości 249,1 km i powierzchni zlewni 5.322,1 km². Przebieg Wkry na terenie gminy ma bardzo naturalny charakter, a ukształtowanie doliny rzeki (liczne meandry i zbocza erozyjne) stanowi o wyjątkowych walorach krajobrazowych. Prawy brzeg rzeki jest wysoki i urwisty, natomiast lewy – płaski i porośnięty łęgami. Uwarunkowania naturalne obszaru doliny rzeki tworzą korzystne warunki dla rozwoju siedlisk roślinnych, cennych z punktu widzenia europejskiego, głównie lasów łęgowych oraz grądu środkowoeuropejskiego. Wzdłuż rzeki, na całej jej długości występują tu fragmenty 65-, 85-letnich drzewostanów olszowo-jesionowych z domieszką wiązu szypułkowego i świerka. Dzięki naturalnym miejscom magazynowania wody, teren charakteryzuje występowanie licznych mokradeł, podmokłości i zabagnień, stanowiących cenne siedlisko ekologiczne dla wielu gatunków flory i fauny. Naturalnie ukształtowane wysepki i plaże rzeczne porośnięte są zaroślami wierzbowymi, stanowiącymi ostoję dla gatunków ssaków, cennych w skali europejskiej, między innymi bobra i wydry.

Warunki naturalne pozwalają doskonale wykorzystać Wkrę turystycznie jako wodny szlak kajakowy („szlak turystyczny czterech rzek” – Struga Załuska, Nida, Działdówka, Wkra) . Na trasie Wkry znajdują się ponadto pojedyncze starorzecza, które po uprzednim odmuleniu, pogłębieniu i zarybieniu użytkowane są przez Polski Związek Wędkarski.

W ostatnich latach na terenie doliny Wkry obserwuje się wzmożenie skali wykorzystania do terenu celów rekreacyjnych, co z jednej strony stanowi szansę na rozwój gospodarki gminy opartej na ruchu turystycznym, z drugiej zaś – grozi nasileniem zjawiska antropopresji, co podkreśla konieczność dalszej intensyfikacji działań w celu ochrony środowiska naturalnego niniejszego obszaru.

4.2.2. Gleby

Analiza struktury agrarnej gminy Biežuń wskazuje na jej duże rozdrobnienie. Na obszarze gminy dominującą formą gospodarowania jest rolnictwo indywidualne. Średnia wielkość gospodarstwa rolnego w gminie wynosi 13 ha. Ze względu na skalę zatrudnienia w rolnictwie w gminie Biežuń, ważnym czynnikiem określającym warunki rozwoju gospodarki jednostki jest jakość gruntów ornych.

Największą część gruntów ornych gminy Biežuń (60%) stanowią gleby piaskowe słabo-gliniste oraz piaskowo-gliniaste z luźną podściółką piaskową lub żwirem piaszczystym. Ten rodzaj gleb charakteryzuje wysoka przepuszczalność wody, stąd też teren jest szczególnie narażony na okresowe wysuszanie. Ze względu na niskie zasoby próchnicy glebowej oraz związane z tym bezpośrednio, zagrożenie degradacją w wyniku erozji glebowej i wietrznej, gleby na terenie gminy określane są mianem słabego kompleksu żytniego i w klasyfikacji bonitacyjnej ocenione głównie jako gleby klasy V oraz częściowo IV_b. 20% gruntów ornych w gminie Biežuń zajmują poza tym luźne grunty piaszczyste, przechodzące miejscami w piasek lub żwir. Podobnie jak grunty omawiane powyżej, ten rodzaj gleby generuje duże problemy uprawowe ze względu na ich trwałą przepuszczalność oraz niski stopień mineralizacji.

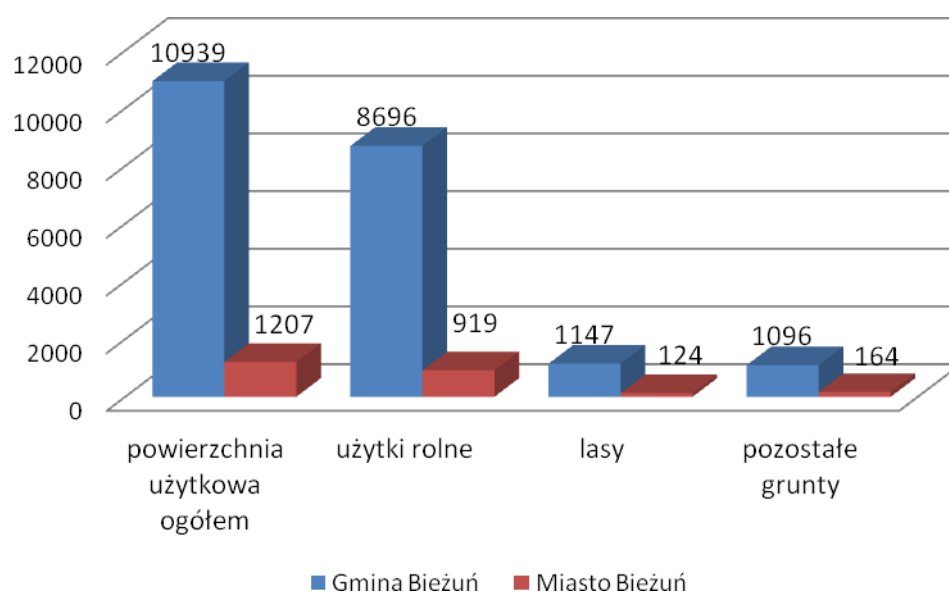
Północną część gminy charakteryzuje występowanie gleb wytworzonych z lekkich piasków gliniastych z podściółką Glinną lub iłową oraz płytko zalegających piasków gliniastych o zwięzłym podłożu. Gleby te cechuje optymalny poziom uwilgotnienia, lecz na względu na niską przepuszczalność podłoża, narażone okresowo na nadmierne uwilgotnienie.

Gleby w części północnej gminy są typowymi gruntami żytio-ziemniaczanymi, zaliczane do kompleksów: żyniego dobrego i żyniego słabego i sklasyfikowane jako gleby klasy IV_a i IV_b.

Ze względu na położenie gminy na terenie przyrzecznym, około połowę użytków ornych zajmują ziemie pobagienne (mady) oraz bagienne (sklasyfikowane jako użytki słabe i bardzo słabe) oraz muszrowo-torfowe powstałe z torfów niskich, przy udziale materiału ilastego. Gleby te w klasyfikacji bonitacyjnej zostały zaliczone jako do III i IV klasy, dające plony średniej i dobrej jakości.

Struktura użytkowania gruntów miasta i gminy Biežuń wskazuje, że dominującą rolę w strukturze gospodarczej odgrywa produkcja rolna. Użytki zielone zajmują 48% wszystkich użytków rolnych miasta i gminy. Udział łąk i pastwisk w układzie przestrzennym gminy jest natomiast bardzo zróżnicowany i wynosi od około 29% do 71%. W układzie przestrzennym miasta i gminy Biežuń, stosunkowo najmniejszą powierzchnię zajmują sady (0,06%), z czego większość to sady przydomowe, wykorzystywane w indywidualnej produkcji towarowej.

Wykres 1. Użytkowanie gruntów w gminie i mieście Biežuń (w ha).

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Strategii Rozwoju Gminy Biežuń na lata 2015-2020.

Dominującą formą własności rolnej jest własność prywatna. Według danych pochodzących z Powszechnego Spisu Rolnego, przeprowadzonego w 2010 r., na terenie gminy Biežuń było 826 gospodarstw indywidualnych (z czego 714 – gospodarstw o powierzchni powyżej 1 ha). Oznacza to, że liczba gospodarstw indywidualnych zmniejszyła się w stosunku do poprzedniego spisu rolnego (2002 r.) o 26 (852).

4.2.3. POTENCJAŁ PRZYRODNICZO-TURYSTYCZNY

Gmina Biežuń jest terenem zróżnicowanym pod względem uwarunkowań naturalnych. Dominującym walorem przyrodniczym jest objęty ochroną rezerwatową, "Gołuska Kępa", utworzony w 1971 r. na gruntach leśnictwa Krzeczanowo, nadleśnictwa Dwukoły. Podstawowym celem ochrony niniejszego terenu jest zachowanie, ze względów naukowych i dydaktycznych, fragmentu lasu liściastego o charakterze grądu i łęgu w dolinie rzeki Wkry.

Granice obszaru rezerwatu stanowi stare koryto rzeki Wkry oraz okalające go od strony zachodniej, łąki i las olchowy. Na terenie rezerwatu wyodrębniono dwa typy siedliskowe las: las świeży i ols. Cechą charakterystyczną rezerwatu są gatunki typowe dla terenów okresowo zalewanych, tj. olcha czarna o specyficznym, szczudłowatym ukształtowaniu systemu korzeniowego, a także jawor, jesion i osika. Stosunkowo dobrze rozwinięta jest także warstwa krzewów, utworzona przez podrost drzew oraz leszczyńę i trzmielinę oraz warstwa runa z gatunkami przytulii, turzycy i zdrojówki rutewkowatej. Rezerwat fitocenotyczny „Gołuska Kępa” zajmuje powierzchnię 218,14 ha i stanowi część, interesującego pod względem przyrodniczo-historycznym, kompleksu leśnego „Uroczysko Bielawy Gołuskie”. Uwarunkowania przyrodnicze terenu tworzą doskonałe warunki do bytowania licznych gatunków ptactwa. W rezerwacie spotykane są ponadto sarny, dziki, jelenie, łos, jeże, zające szaraki, kuny, piżmaki, lisy, tchórze, borsuki, a także bobry i wydry, których obecność świadczy o czystości środowiska wodnego. Interesująca historia wiąże się z malowniczo położoną wysepką na rzece Wkra, nazywaną „Gołuską Wyspą”, bądź też „Kępą Juranda”. W miejscu tym, jak podają lokalne legendy, **Henryk Sienkiewicz, zauroczony estetyką miejsca, osadził swojego powieściowego komesa Juranda i jego córkę Danusię. Cennym walorem kompleksu leśnego są ponadto stare okazy drzew, które jak głoszą miejscowe legendy, mogły służyć w celach rytualnych.**

Ze względu na cenne uwarunkowania przyrodnicze oraz wartość historyczną, część kompleksu o powierzchni 128 ha porośniętą dobrze zachowanym łągiem nadrzecznym, planuje się objąć rezerwatem przyrody „Bielawy Gołuskie”, będącą częściową formą ochrony rezerwatowej.

Niewątpliwym walorem przyrodniczo-turystycznym miasta i gminy Biezuń jest rozciągający się na ich terenie Nadwkrzański Obszar Chronionego Krajobrazu. Obszar, wyznaczony w 1990 r. obejmuje tereny otaczające dolinę rzeki Wkry, położone w powiatach: żuromińskim, mławskim, ciechanowskim, płońskim, nowodworskim. W południowej i zachodniej części niniejszego terenu rozciąga się ciąg ekologiczny Równiny Raciążskiej, obejmujący w zasięgu terytorialnym nadleśnictwa obszar 25677 ha, z czego 1206,70, tj. 100% powierzchni miasta Bieżunia i 4621,98 ha, tj. 42% powierzchni gminy Biezuń. Główną przesłanką objęcia terenu formą ochrony przyrodniczej jest zabezpieczenie walorów przyrodniczych oraz kontrola rozwoju form turystyki i rekreacji, w celu ograniczenia ich ewentualnego niekorzystnego wpływu na środowisko naturalne.

Potencjał turystyczny obszaru wzmacniany jest dodatkowo dzięki obecności obiektów o charakterze zabytkowym. Nadzorem Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków objęte są, pochodzące z przełomu XVIII i XIX wieku: Park podworski w Sławęcinie, (o powierzchni 9,0 ha; nr rejestru zabytków 48/76) oraz park pałacowy w Bieżuniu (o powierzchni 7.9 ha; nr zabytków 304/91). Ze względu na proces starzenia się drzewostanów oraz działalność człowieka, wymagają obecnie bezwzględnej ochrony oraz sukcesywnych działań konserwatorskich.

Elementem specyfiki omawianych obszarów chronionych są nieożywione formy krajobrazu w postaci, występujących licznie na terenie gminy, głazów narzutowych (eratyków, narzutniaków), stanowiących fragmenty litej skały, przeniesione przez lądolód. Wśród ożywionych form ochrony krajobrazu na uwagę zasługują natomiast pojedyncze okazy oraz grupy drzew, posiadające status pomnika przyrody, wśród nich:

- jesion wyniosły (ul. Nowy Rynek w Bieżuniu),
- dąb szypułkowy (sołectwo Mak),
- lipa drobnolistna, kasztanowiec biały oraz klon pospolity (sołectwo Sławęcin).

Z uwagi na wartość środowiska naturalnego w gminie Biezuń oraz jej położenie na obszarze objętych formami ochrony przyrody, obszar gminy objęty został krajową siecią

ekologiczną ECONET-POLSKA, będącej wieloprzestrzennym systemem obszarów chronionych, najlepiej zachowanych pod względem przyrodniczym i reprezentatywnych dla różnych regionów przyrodniczych kraju. wzajemnie ze sobą powiązanych korytarzami ekologicznymi, które zapewniają ciągłość więzi przyrodniczych w obrębie tego systemu. Sieć składa się z 78 obszarów węzłowych – 46 międzynarodowych i 32 krajowych, stanowiących 31% powierzchni kraju oraz 110 korytarzy ekologicznych – 38 międzynarodowych i 72 krajowych, stanowiących jedynie 15% powierzchni kraju, co podkreśla rangę walorów naturalnych gminy i miasta Biežuń.

4.3. ZAGOSPODAROWANIE PRZESTRZENNE

4.3.1. Infrastruktura komunikacyjna

Analiza położenia oraz ocena stanu systemu infrastruktury komunikacyjnej stanowi kluczową rolę w rozwoju gospodarczym miasta i gminy Biežuń.. Przez teren miasta i gminy przebiegają dwie drogi krajowe: nr 541 Lubawa – Lidzbark – Żuromin - Sierpc oraz droga nr 561 Biežuń - Szumanie. Drogi te stanowią podstawowe powiązanie zewnętrzne z sąsiednimi większymi miastami (Żuromin, Mława, Sierpc) oraz drogą krajową nr 10. Drogi gminne o łącznej długości 83,90 km (35 dróg) w tym ulice miejskie, stanowią uzupełnienie sieci drogowej. W mieście są to drogi (ulice) utwardzone, na terenie gminy zaś o nawierzchni utwardzonej i nie utwardzonej – gruntowe i żwirowe.

Charakterystykę infrastruktury drogowej na terenie miasta i gminy przedstawia poniższe zestawienie:

Tabela 1. Charakterystyka infrastruktury drogowej na terenie miasta i gminy Biežuń.

Rodzaj dróg	Długość (km)	Rodzaj nawierzchni
Gmina Biežuń		
Wojewódzkie (2)	ok. 10	Bitumiczna
Powiatowe (8)	ok. 50 km	Bitumiczna
Gminne	83,90 km	- bitumicznej (20,80 km)

		- brukowcowa (0,50 km) - żwir/żużel (22,80 km) - naturalna (39,80 km)
Miasto Bieżeń		
Gminne (4)	0,40 km	- bitumiczna (5,60 km) - brukowcowa (1,50 km) - żwir/żużel (0,20 km) - naturalna (3,10 km)

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miasta i Gminy Bieżeń.

4.3.2. Gospodarka energetyczna

Gmina Bieżeń zasilana jest w energię elektryczną za pośrednictwem ogólnokrajowej sieci energetycznej dostarczanej za pomocą sześciu linii napowietrznych średniego napięcia (15 kV). Dostęp do sieci elektrycznej posiadają wszyscy mieszkańcy miasta i gminy Bieżeń i jest ona przez nich zużywana głównie w celu zapewnienia podstawowych potrzeb energetycznych (oświetlenie, drobny napęd elektryczny, utrzymanie gospodarki rolnej i hodowlanej). Stan techniczny sieci elektrycznej w gminie ocenia się jako dobry. Układ sieci elektrycznej spełnia warunki niezawodności pracy, umożliwiając tym samym zapewnienie ciągłości dostaw energii.

Analiza sieci ciepłowniczej wskazuje, że na terenie Gminy Bieżeń nie występuje ogrzewanie zbiorowe, 100 % mieszkańców gminy korzysta zatem z ogrzewania indywidualnego. Ze względu na zbyt dużą odległość od gazociągów źródłowych oraz brak stacji redukcyjnych średniego ciśnienia, gmina nie posiada również dostępu do sieci gazowniczej. W celu zapewnienia dostępu do gazu mieszkańcy korzystają więc z butli z gazem i gazowych zbiorników przydomowych.

4.3.3. Gospodarka wodno-ściekowa

System zwodociągowania w gminie Biežuń obejmuje swoim zasięgiem wszystkie miejscowości gminy. Łączna długość sieci wodociągowej na terenie Gminy Biežuń (miasto i wsie) wynosi 136,8 km. Na terenie miasta i gminy do sieci wodociągowej podłączonych jest 1199 gospodarstw oraz 39 firm. Długość sieci wodociągowej umożliwia objęcie nią blisko 100% mieszkańców zarówno gminy, jak i miasta Biežuń. Mieszkańcy nie objęci z różnych względów systemem zwodociągowania korzystają z przydomowych studni kopalnych, chociaż należy zaznaczyć, iż liczba gospodarstw nie objętych systemem systematycznie maleje.

Długość sieci kanalizacyjnej na terenie Miasta Biežuń wynosi ok. 14 km. Do systemu odprowadzania ścieków podłączonych jest 482 jednostek, z czego 457 to przyłącza do budynków mieszkalnych, a 25 do jednostek instytucjonalnych. Na terenie gminy działa 1 biologiczna oczyszczalnia ścieków komunalnych o przepustowości ok. 400 m³/dobę. Łączna ilość ścieków oczyszczanych w gminie w ciągu roku wynosi ok. 39 dam³.

4.3.4. Gospodarka odpadami

Do 2005 roku Gmina Biežuń eksploatowała własne składowisko odpadów komunalnych zlokalizowane w miejscowości Mak. W 2008 roku teren składowiska został zrehabilitowany. Celem rekultywacji składowiska w Maku było przywrócenie gruntem wartości użytkowej poprzez wykonanie właściwych zabiegów technicznych, agrotechnicznych i biologicznych, a także zabezpieczenie terenów przyległych, użytkowanych rolniczo, przed potencjalnym zanieczyszczeniem bakteriologicznym i mikrobiologicznym oraz stworzenie warunków do zagospodarowania terenu.

Od 2013 gmina Biežuń wprowadziła nowy system gospodarowania odpadami komunalnymi obejmując nim właścicieli nieruchomości, na których zamieszkują mieszkańcy. W wyniku zorganizowanego w 2015 roku przetargu, odbiorem i zagospodarowaniem odpadów komunalnych odebranych z terenu gminy zajmuje się firma Żuromińskie Zakłady Komunalne Sp. z o.o. z Żuromina.

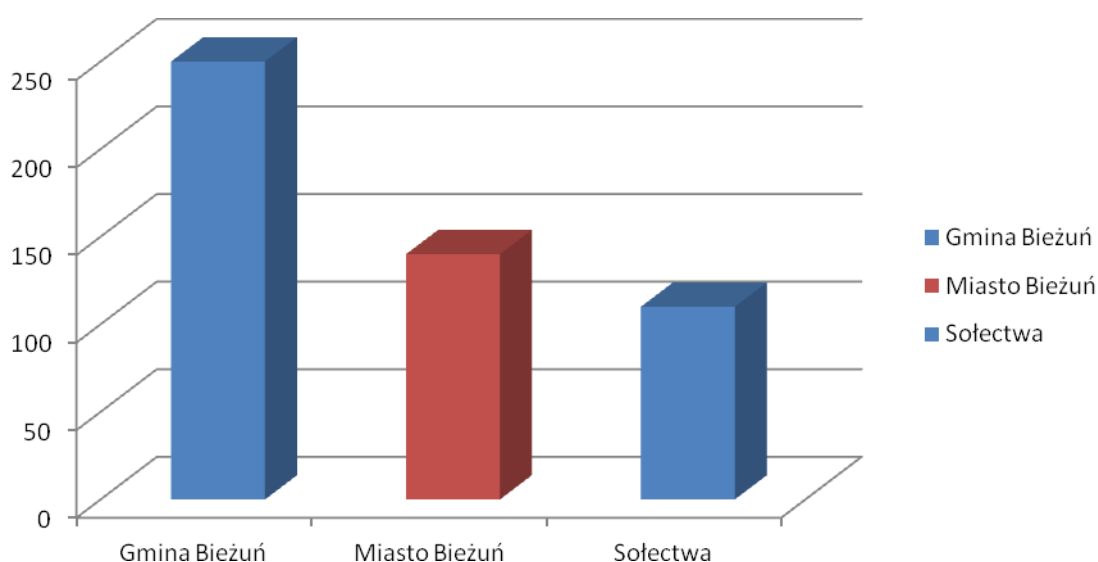
W 2014 r. łączna ilość zmieszanych odpadów komunalnych wytworzonych na terenie gminy wyniosła 759,42 t, która w przeliczeniu na 1 mieszkańca gminy wyniosła 145,3 kg.

Zmiany prawne w zakresie gospodarki odpadami komunalnymi zdają się nie eliminować w pełni obszarów problemowych w niniejszej sferze. Dane statystyczne wskazują, że w 2014 r. na terenie jednostki istniały 3 tzw. dzikie wysypiska o łącznej wielkości ok. 200 m², co podkreśla potrzebę intensyfikacji działań w kierunku edukacji ekologicznej poprzez promowanie wśród mieszkańców lokalnej społeczności.

4.4. GOSPODARKA

Na terenie gminy Biezuń działalność gospodarczą prowadzi 250 podmiotów gospodarczych zarejestrowanych w systemie REGON, co oznacza spadek w porównaniu z rokiem 2008, o 16%, kiedy to działalność gospodarczą prowadziła 316 podmiotów. W mieście Biezuń natomiast działalność prowadzi 140 podmiotów gospodarczych, z których większość prowadzi działalność handlową i usługową.

Wykres 2. Liczba podmiotów gospodarczych w mieście Biezuń na tle gminy (ogółem) i pozostałych miejscowości w 2015 r.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Danych Urzędu Gminy i Miasta Biezuń.

Gmina Biezuń jest gminą typowo rolniczą. Z tego też powodu na obszarze gminy brak jest większych podmiotów prowadzących działalność usługową lub produkcyjną. Dominują

drobne przedsiębiorstwa usługowe związane z transportem, przetwórstwem rolnym, usługami budowlanymi i mechaniką samochodową. Stosunkowo dużo jest także podmiotów prowadzących działalność handlową (sklepy spożywcze i przemysłowe).

Na obszarze gminy dominującą formą działalności gospodarczej jest rolnictwo indywidualne. W produkcji zwierzęcej przeważa chów trzody chlewnej i bydła. Gmina Biežuń wyróżnia się w skali regionu wielkością produkcji drobiarskiej. Bazę produkcyjną stanowi ponad 250 ferm, dostarczających głównie jaja i mięso drobiowe.

Do podmiotów o największym zatrudnieniu należą:

- Zespół Placówek Oświatowych w Bieżuniu (skupiający w sobie trzy placówki: przedszkole, szkołę podstawową i gimnazjum) – kadra nauczycielska 58 osób oraz 34 pracowników obsługi i administracji;
- Samorządowa Szkoła Podstawowa w Sławęcinie - kadra nauczycielska 15 osób oraz 4 pracowników obsługi i administracji;
- Urząd Miasta i Gminy Biežuń – 21 osób zatrudnionych na stałe oraz 7 osób na czas określony;
- Miejsko – Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Bieżuniu – 8 osób zatrudnionych na stałe oraz 1 osoba na czas określony;
- Zakład Komunalny w Bieżuniu - 7 osób zatrudnionych na stałe oraz 5 osób na czas określony;
- Miejsko – Gminny Ośrodek Kultury w Bieżuniu – 5 osób;
- Miejsko – Gminna Biblioteka Publiczna w Bieżuniu – 2 osoby;
- Zakład Produkcyjno Handlowy BESAL w Sławęcinie – 6 osób;
- ART-POL Artur Dobrosielski Adamowo – 6 osób;
- Fermy Drobiu KURAK Sadłowo – 8 osób;
- Bank Spółdzielczy w Bieżuniu – zatrudnia 19 osób
- Liceum Ogólnokształcące w Bieżuniu im. Władysława Orkana - kadra nauczycielska 19 osób oraz 6 pracowników obsługi i administracji.
- Samodzielny Publiczny Miejsko- Gminny Zakład Opieki Zdrowotnej w Bieżuniu – 10 osób.

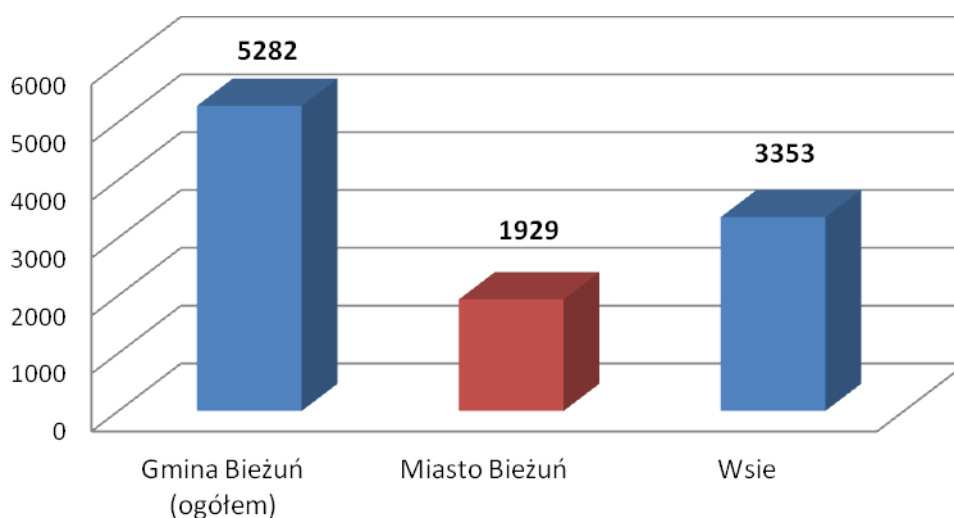
- Muzeum Małego Miasta w Bieżuniu Oddział Muzeum Wsi Mazowiecki w Sierpcu – 4 osoby
- Zakład Rzeźniczo – Wędliniarski MASARNIA Sp. J. Zygmunt Motylewski, Jan Zaborowski, Biezuń, ul. Borek 36 A – 24 osoby
- Piekarnia „Perełka” Piotr Perłowski, Biezuń – 5 osób
- Gabinet Weterynaryjny H. Grzeškiewicz, Biezuń – 20 osób
- Złota Kurka Sp. z o. o. Biezuń – 46 osób
- Ovo Sp. z o.o. Sadłowo 62 – 30 osób
- Hurtownia Rolnicza KUROPASZ Biezuń – 25 osób
- Ferma Drobiu Zbigniew Przywitowski, Sadłowo 62 – 23 osoby
- Ferma Drobiu Mateusz Przywitowski, Sadłowo 62 – 19 osób
- Ferma Drobiu Rafał Przywitowski, Sadłowo 62 – 19 osób

4.5. SFERA SPOŁECZNA

4.5.1. Dane demograficzne

Dane Urzędu Miasta i Gminy Biezuń wskazują, że w roku 2015 gminę zamieszkiwało 5282 mieszkańców, miasto Biezuń natomiast 1929 osób.

Wykres 2. Liczba mieszkańców miasta Biezuń na tle gminy Biezuń (ogółem) i pozostałych miejscowości w 2015 r.

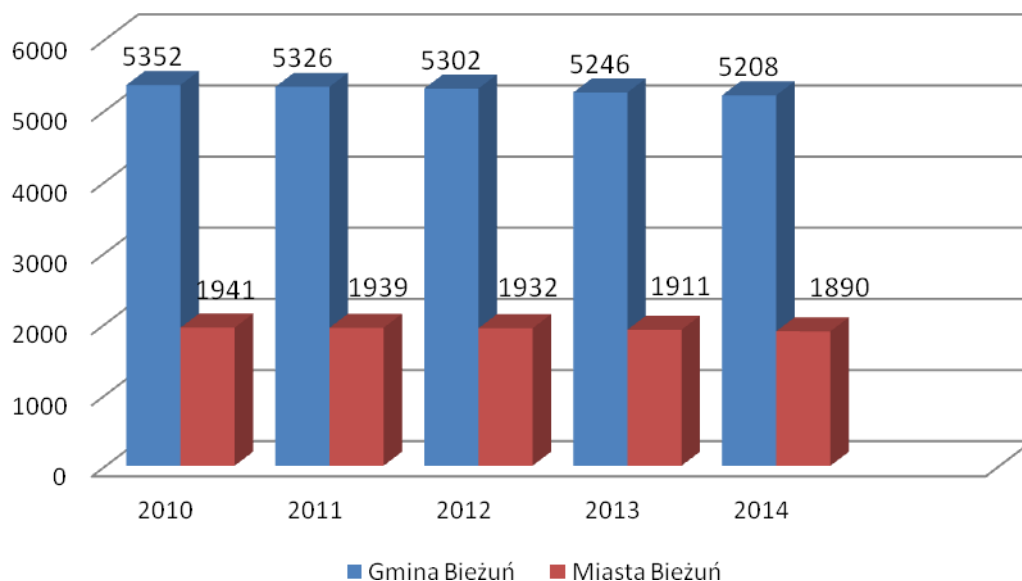
Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miasta i Gminy Biežuń.

Powyższe dane wskazują, że ludność miasta Biežuń stanowi 36,52% ludności całej gminy, co świadczy o strategicznym znaczeniu miasta w rozwoju gminy Biežuń.

Dane Głównego Urzędu Statystycznego wskazują, że od roku 2010 zarówno w gminie, jak i mieście Biežuń systematycznie spada liczba mieszkańców. W 2014 r. liczba osób rzeczywiście zamieszkujących obszar miasta wynosiła 1890, co oznacza spadek w stosunku do roku poprzedniego o 21 mieszkańców i aż o 51 osób, w porównaniu z rokiem 2010. Podobna tendencja dotyczy obszaru całej gminy Biežuń, na terenie której liczba mieszkańców obniżyła się w stosunku do roku początkowego o 144 osoby. Powyższa tendencja stanowi, z dużym prawdopodobieństwem, wypadkową ujemnego przyrostu naturalnego oraz procesu emigracji mieszkańców gminy. Znaczny spadek liczby osób zamieszkujących gminę i miasto Biežuń stanowi wyraźny wskaźnik sygnałny postępującego procesu depopulacji niniejszych obszarów, co w perspektywie długoterminowej doprowadzić może do wielopłaszczyznowych reperkusji społeczno-gospodarczych.

Wykres 3. Ludność gminy i miasta Biežuń według rzeczywistego miejsca zamieszkania w latach 2010-2014².

² Powyższe dane statystyczne dotyczą jedynie liczby ludności rzeczywiście zamieszkującej obszar miasta i gminy, nie zaś liczby osób formalnie na nich zameldowanych. Z tego względu nie możliwe było ich zestawienie z danymi pochodzącymi z Urzędu Miasta i Gminy Biežuń, co tłumaczy zakres czasowy niniejszego zestawienia.

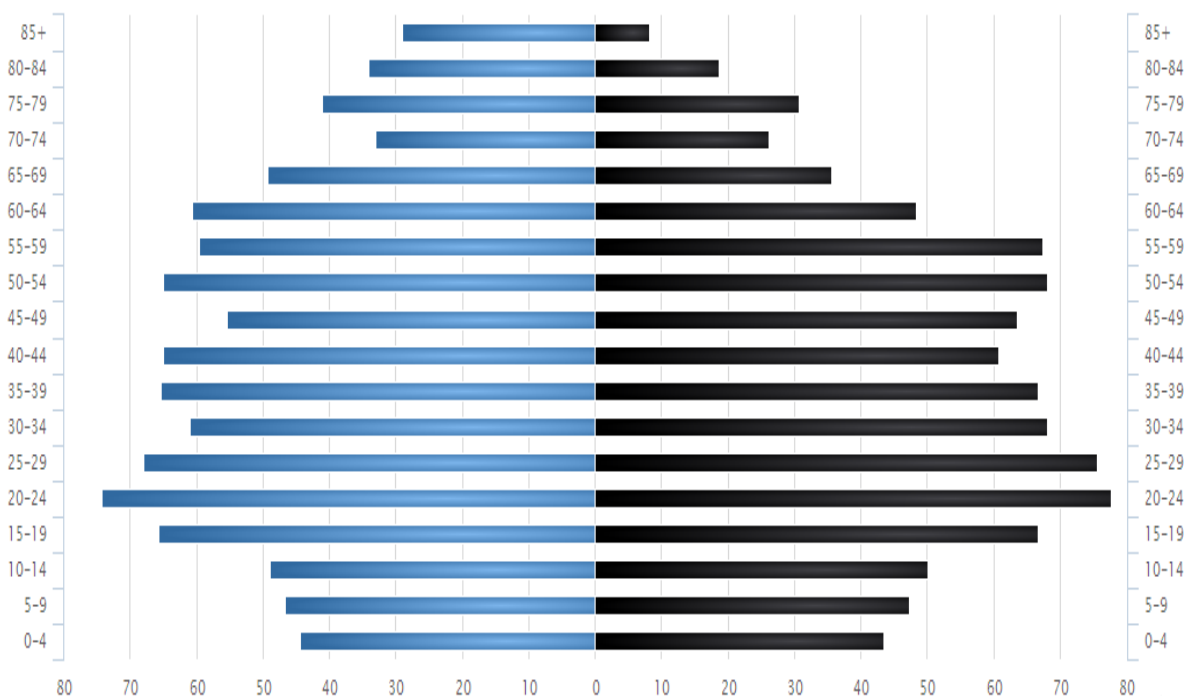

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych GUS.

Istotnej informacji, z perspektywy oceny potencjału rozwojowego miasta i gminy Biežuń dotarcza struktura wiekowa mieszkańców niniejszych obszarów.

Średni wiek mieszkańców wynosi 39,9 lat i jest porównywalny do średniego wieku mieszkańców województwa mazowieckiego oraz porównywalny do średniego wieku mieszkańców całej Polski. Struktura wiekowa mieszkańców gminy nosi znamiona struktury o charakterze zastoju, charakteryzującej się niskim udziałem grupy w wieku przedprodukcyjnym oraz znacznym udziałem ludności w wieku produkcyjnym. Typ zastoju charakterystyczny jest dla społeczeństw o niskim przyroście naturalnym oraz dość wysokim wzroście gospodarczym. W prawdzie na chwilę obecną nie obserwuje się trendu wskazującego na znaczne starzenie się społeczeństwa, lecz w przypadku utrzymywania się przyrostu naturalnego minimum na poziomie zerowym, istnieje zagrożenie utraty stanu zastępowalności pokoleń i w konsekwencji – przewagi ludności w wieku poprodukcyjnym nad innymi grupami wiekowymi.

Wykres 4. Struktura wiekowa mieszkańców gminy Biežuń (ogółem) w 2014 r.

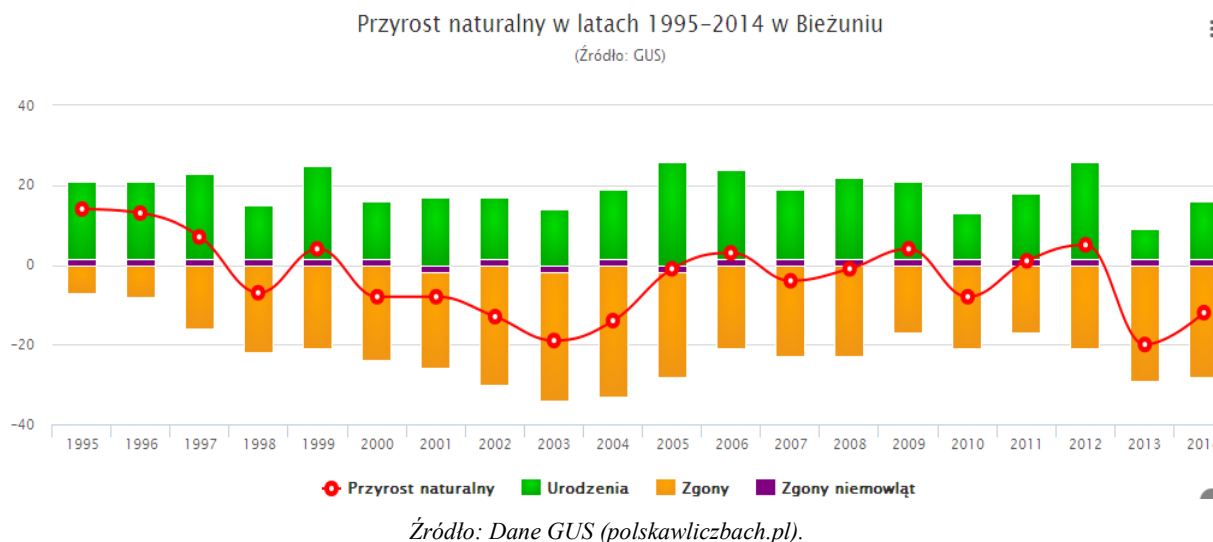

Źródło: Dane GUS (polskawliczbach.pl).

O wysoce niepokojącym zjawisku społecznym świadczy analiza przyrostu naturalnego na terenie gminy Biezuń, w której w ostatnim roku analizy zanotowano ujemny przyrost naturalny (-12), co w przeliczeniu na 1000 mieszkańców skutkowało wskaźnikiem przyrostu naturalnego równym -6.3. Pod względem przyrostu naturalnego jednostka wypada więc zdecydowanie słabiej w porównaniu z województwem mazowieckim, gdzie zanotowano dodatni przyrost naturalny (0,7).

Poniższy wykres przedstawia wskaźnik przyrostu naturalnego w gminie Biezuń w latach 1995-2014.

Wykres 5. Przyrost naturalny w mieście Biezuń (ogółem) w latach 1995-2014.

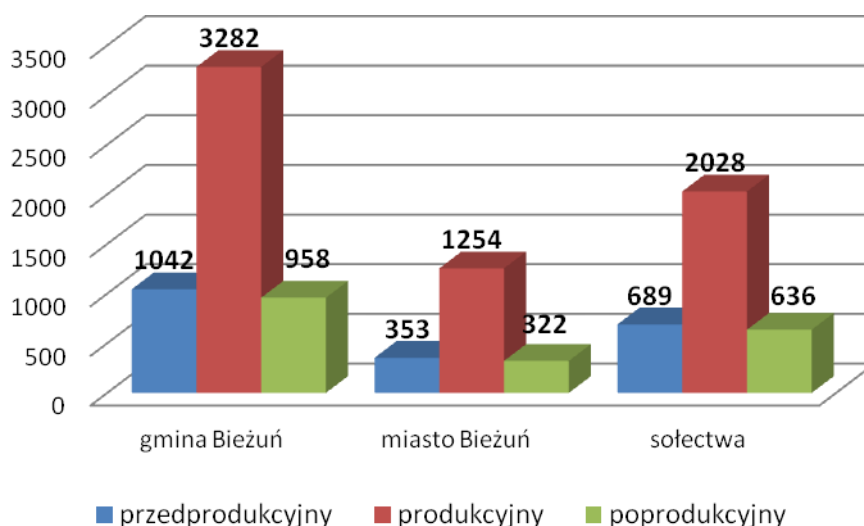
Jak wskazują powyższe dane, ujemny przyrost naturalny stanowi poważny problem społeczny. W ciągu prawie 20 lat liczba urodzeń przewyższała liczbę zgonów jedynie sporadycznie (lata 1995-1997 oraz w roku 1999, 2006, 2009 i 2012), a w roku 2005 i 2012 liczby te równoważyły się wzajemnie. Niepokojącą perspektywę demograficzną stanowi spadek przyrostu naturalnego notowany od roku 2013. Badania i analizy demograficzne wskazują, bowiem iż trwający od kilkunastu lat spadek rozrodczości jeszcze nie jest procesem zakończonym i dotyczy w coraz większym stopniu kolejnych roczników młodzieży. Wśród przyczyn tego zjawiska wymienia się: zwiększone zainteresowanie zdobywaniem wykształcenia, trudności na rynku pracy, zmniejszenie świadczeń socjalnych na rzecz rodziny, brak w polityce społecznej filozofii umacniania rodziny oraz problemy natury społeczno-ekonomicznej. Zgodnie z opiniami ekspertów w najbliższych latach należy liczyć się z dalszym spadkiem urodzeń, toteż przeciwdziałanie postępowi niniejszego procesu wymaga podjęcia zintensyfikowanych i wielkoobszarowych działań społecznych.

4.5.2. Aktywność zawodowa

Rezultatem przemian w procesach demograficznych, a przede wszystkim głębokiej depresji urodzeniowej są zmiany w liczbie i strukturze ludności według wieku. Ilość osób w

poszczególnych grupach wiekowych na terenie miasta i gminy Bieżeń przedstawia poniższy wykres:

Wykres 6. Ludność w poszczególnych przedziałach wiekowych w mieście Bieżeń na tle gminy Bieżeń (ogółem) i pozostałych miejscowości w 2015 r.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miasta i Gminy Bieżeń.

Analiza liczebności ludności miasta i gminy Bieżeń w poszczególnych przedziałach wiekowych wskazuje, iż we wszystkich ujętych w powyższym zestawieniu obszarach notuje się przewagę ludności w wieku produkcyjnym.

Procentowy udział poszczególnych grup ekonomicznych w miastu Bieżeń w jego ogólnej liczbie ludności przedstawia się w następujący sposób:

- wiek przedprodukcyjny – 18,30%
- wiek produkcyjny – 65%
- wiek poprodukcyjny – 16,70%

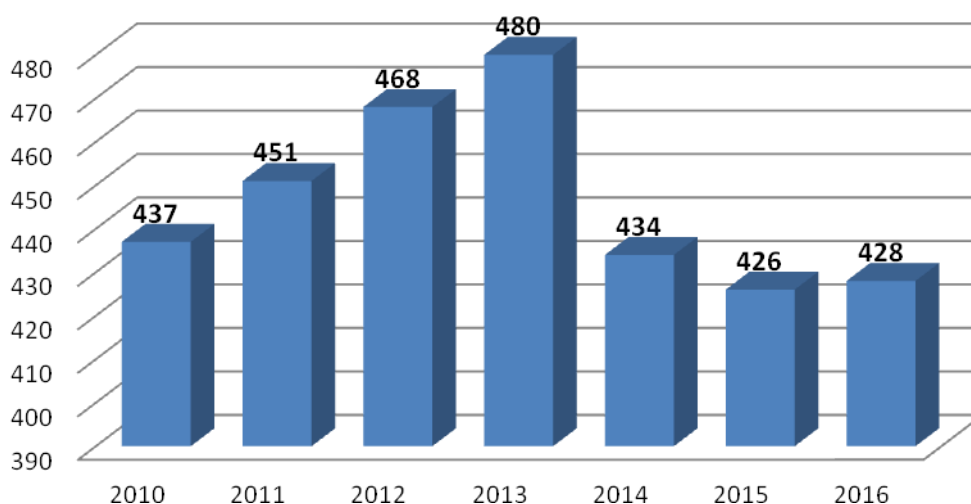
Powyższe dane wydają się świadczyć o stosunkowo dużym potencjale rozwojowym miasta w oparciu o kapitał ludzki. W 2014 r. współczynnik obciążenia demograficznego, obrazujący liczbę osób w wieku nieprodukcyjnym przypadającą na 100 osób w wieku produkcyjnym, w mieście Bieżeń wynosił 52,08 i był niższy zarówno w porównaniu do województwa mazowieckiego (61,4), jak również w skali Polski (58,8). Zakładając jednak utrzymanie ujemnego przyrostu naturalnego oraz dalszy postęp procesu depopulacji ludności

miasta, w dłuższej perspektywie czasowej relacje pomiędzy poszczególnymi grupami wiekowymi mogą ulec zmianie w kierunku wyrównania ilości osób w wieku produkcyjnym i nieprodukcyjnym, co spowoduje obniżenie możliwości rozwojowych miasta oraz wzrost skali problemów w sferze społeczno-ekonomicznej.

4.5.3. Rynek pracy

Analiza danych dotyczących struktury wiekowej mieszkańców gminy Biežuń skłania ku konkluzji, iż liczebność w poszczególnych grupach wiekowych gminy stwarza potencjalnie korzystne warunki rozwoju gospodarczego. Ponad 60% ludności zakwalifikować bowiem można jako osoby czynne zawodowo. Istotnym problemem, pomimo obniżenia się jego skali w ostatnich latach pozostaje jednak bezrobocie. Skalę problemu obrazuje po części poziom bezrobocia rejestrowanego, które definiowane bywa na różne sposoby. Najczęściej definiuje się je poprzez stosunek liczby zarejestrowanych bezrobotnych do liczby ludności aktywnej ekonomicznie (populacji). Poniższy wykres przedstawia liczbę bezrobotnych w gminie na przestrzeni lat 2010-2016.

Wykres 8. Liczba bezrobotnych zarejestrowanych na terenie gminy Biežuń w latach 2010-2016.

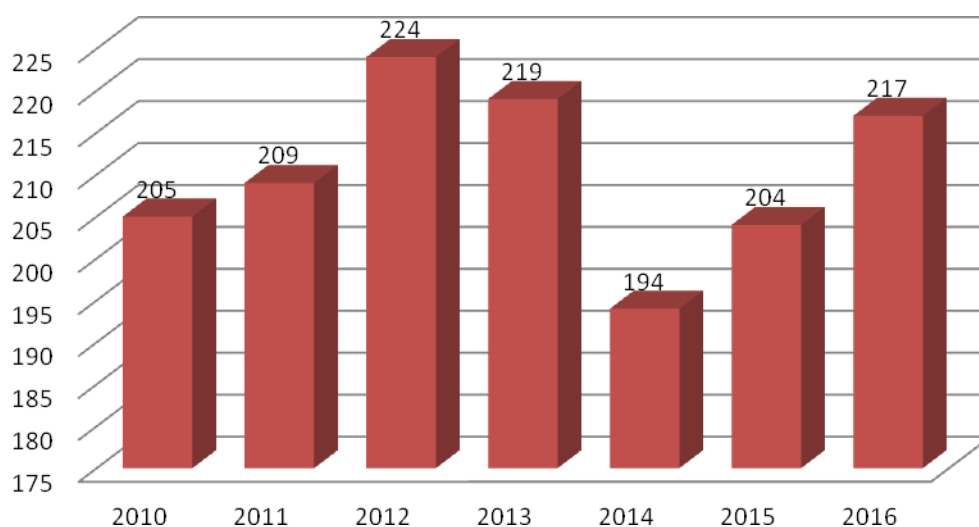

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Powiatowego Urzędu Pracy Powiatowego Urzędu Pracy w Żurominie.

Powyższe dane wskazują, że na terenie gminy Biežuń poziom bezrobocia w latach 2010-2013 systematycznie wzrasta. W roku 2014 Powiatowy Urząd Pracy zanotował wyraźny spadek bezrobocia rejestrowanego (o 46 osób), który utrzymał się również w roku 2015. Dane pochodzące z I kwartału 2016 wskazują jednak na zmianę niniejszej tendencji w kierunku ponownego wzrostu bezrobocia.

Nieco inna tendencja widoczna jest w przypadku skali bezrobocia w Miście Bieżuniu.

Wykres 7 . Liczba bezrobotnych zarejestrowanych na terenie gminy Biežuń w latach 2010-2016.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Powiatowego Urzędu Pracy w Żurominie.

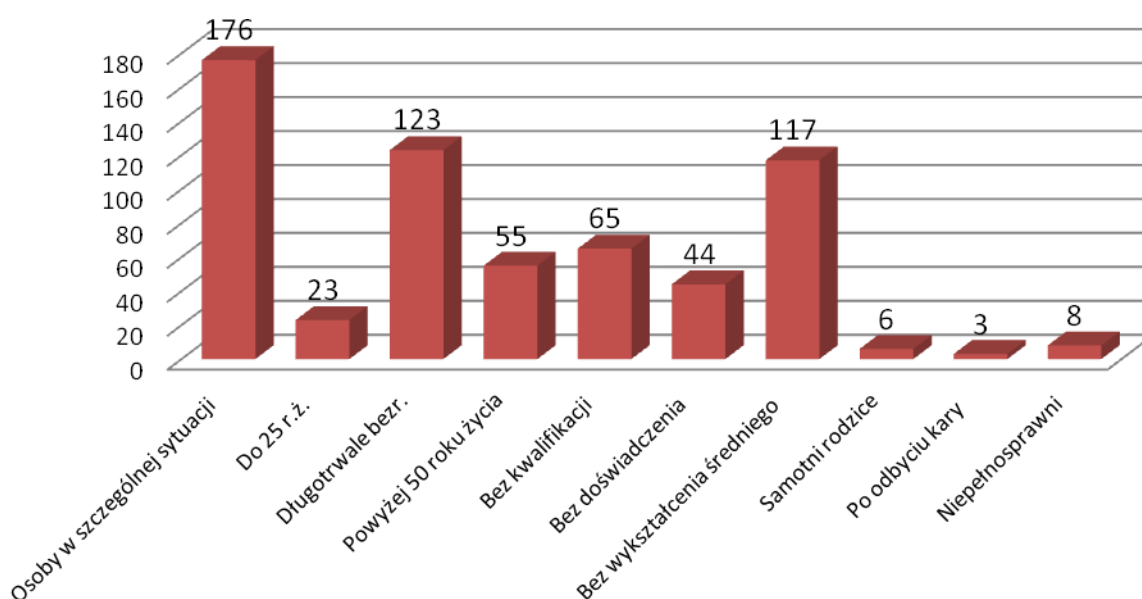
Podobnie jak w gminie Biežuń, w latach 2010-2012 w mieście Biežuń zanotowano wzrost liczby zarejestrowanych bezrobotnych. Po stosunkowym obniżeniu się ich liczby w roku 2013, od roku 2014 skala bezrobocia ulega jednak systematycznemu wzrostowi.

Analiza struktury bezrobocia w mieście Bieżuniu w 2015 r. wskazuje, że najliczniejszą grupę stanowiły osoby w wieku 35-44 (27,48% wszystkich bezrobotnych na terenie miasta). Poważnym problemem niezmiennie pozostaje długość pozostawania bez pracy. W mieście Bieżuniu 50% bezrobotnych stanowią osoby dotkniętych bezrobociem długotrwałym, tj. pozostających bez pracy powyżej 12 miesięcy, z czego 64% to osoby bez pracy powyżej 24 miesięcy. Pod względem wykształcenia wśród bezrobotnych przeważają

osoby z wykształceniem zasadniczym zawodowym (38,29) oraz gimnazjalnym i poniżej (31,99%). Najmniej liczną grupę stanowiły natomiast osoby z wykształceniem wyższym (5,85%) oraz policealnym i średnim zawodowym (7,21%).

Istotnym problemem lokalnego rynku pracy jest zjawisko defaworyzacji zawodowej – ponad 90% wszystkich zarejestrowanych bezrobotnych stanowią osoby znajdujące się w tzw. szczególnej sytuacji na rynku pracy.

Wykres 9. Bezrobotni w szczególnej sytuacji na rynku pracy mieście Bieżeń w 2015 r.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Powiatowego Urzędu Pracy w Żurominie.

Analiza danych ujętych w powyższym zestawieniu wskazuje, że szczególna sytuacja na rynku pracy w mieście spowodowana jest najczęściej długotrwałym bezrobociem (123 osoby), brakiem wykształcenia średniego (117) oraz brakiem odpowiednich kwalifikacji zawodowych (65).

Analizując dane dotyczące skali bezrobocia w mieście Bieżuniu, należy pamiętać, że przedstawione powyżej liczby nie obrazują w pełni skali problemu. O wiele trudniejsze jest rozpoznanie tzw. bezrobocia ukrytego (utajonego), które nie figuruje w żaden sposób w oficjalnej ewidencji statystycznej, a określenie jego skali możliwe jest jedynie za pomocą

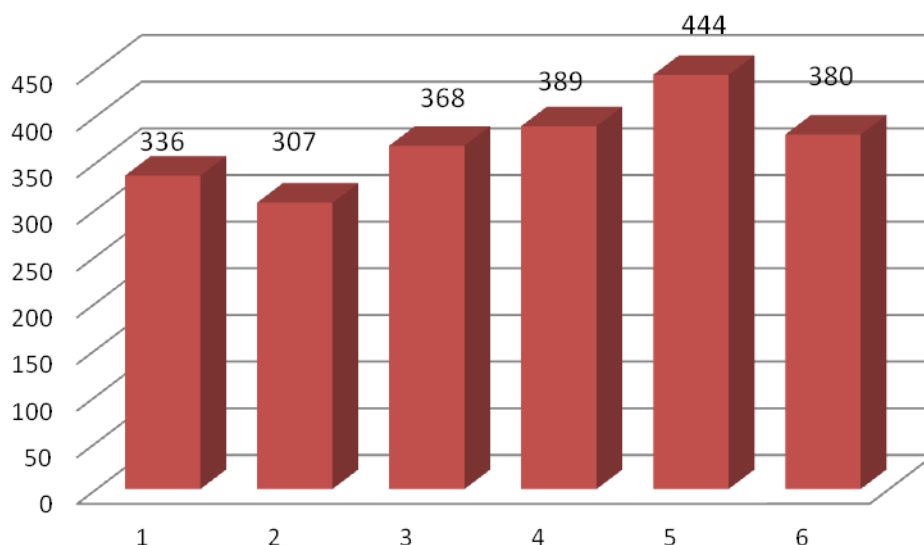
danych szacunkowych. W dyskursie naukowym problem bezrobocia ukrytego utożsamiany jest szczególnie z terenami wiejskimi i związane jest z istnieniem nadwyżek w sektorze rolniczym. W miastach natomiast rozpoznanie skali rzeczywistego bezrobocia utrudnione jest przez zatrudnienie bez umowy o pracę (tzw. praca na czarno).

4.5.4. Pomoc społeczna

Problem bezrobocia wywiera często znaczący wpływ na inne sfery społeczne, zwiększając istotnie ryzyko wystąpienia zjawisk o charakterze dysfunkcyjnym.

Wraz z rozpoczęciem w Polsce procesu przekształcenia gospodarki centralnie planowanej w gospodarkę rynkową, problem ubóstwa zarówno w teorii, jak i w praktyce nabrał nowego znaczenia. Przemiany gospodarcze spowodowały istotne przesunięcia w rozkładzie dochodów, co spowodowało postępujący proces materialnego rozwarstwiania się społeczeństwa. Ubóstwo, będące jedynym z problemów najczęściej kwalifikującym rodziny i osoby do przyznania świadczeń z zakresu wsparcia społecznego, ma charakter zarówno indywidualny jak i społeczny. Aby umożliwić przezwycięzenie trudnych sytuacji życiowych, na terenie gminy działa Miejsko- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Bieżuniu, który jest jednostką organizacyjną gminy. Prowadzi on między innymi działania związane z przeciwdziałaniem zjawiskom patologicznym i wykluczeniu społecznemu.

Wykres 10. Liczba rodzin objętych pomocą społeczną w mieście Bieżuniu w latach 2010-2015.

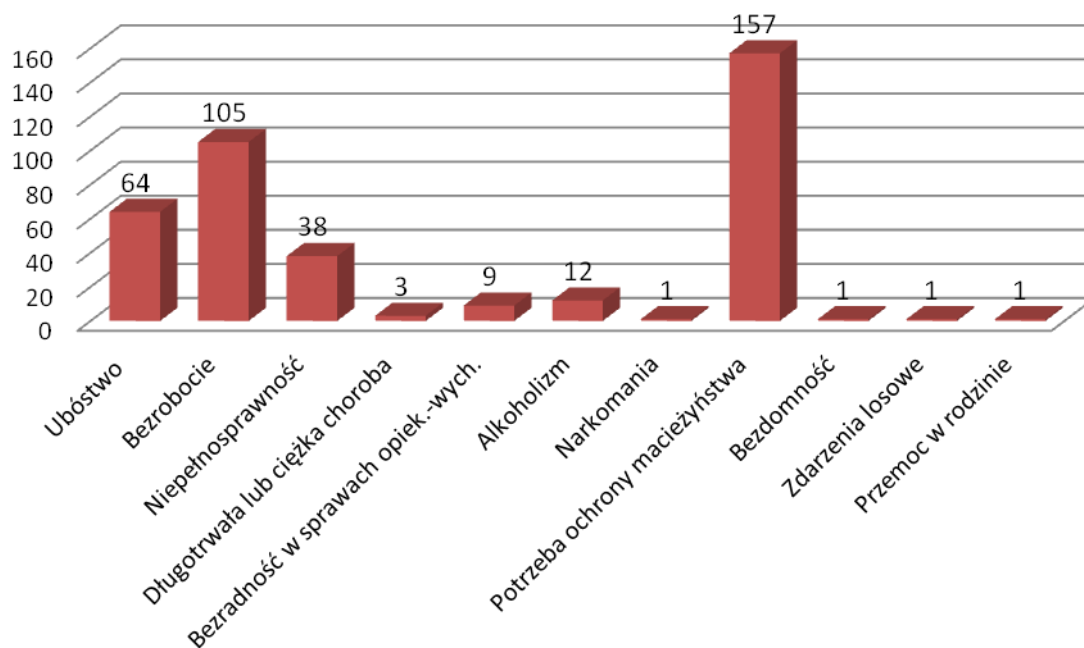

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Bieżuniu.

Powyższy wykres wskazuje, że od roku 2011 do 2014 liczba osób objętych pomocą Miejsko Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej ulegał systematycznemu wzrostowi. W prawdzie w ostatnim roku liczba ta nieco się obniżyła, lecz pozostaje ona większa w stosunku do trzech pierwszych lat ujętych w zestawieniu, co wskazuje na wzrost skali problemów społecznych w mieście Bieżuniu.

Istotnej, z perspektywy diagnozy obszarów problemowych w mieście, informacji dostarczają dane na temat najczęstszych przyczyn udzielenia wsparcia społecznego.

Wykres 11. Liczba rodzin objętych pomocą społeczną w mieście Bieżuniu według przyczyny jej udzielenia w latach 2010-2015.

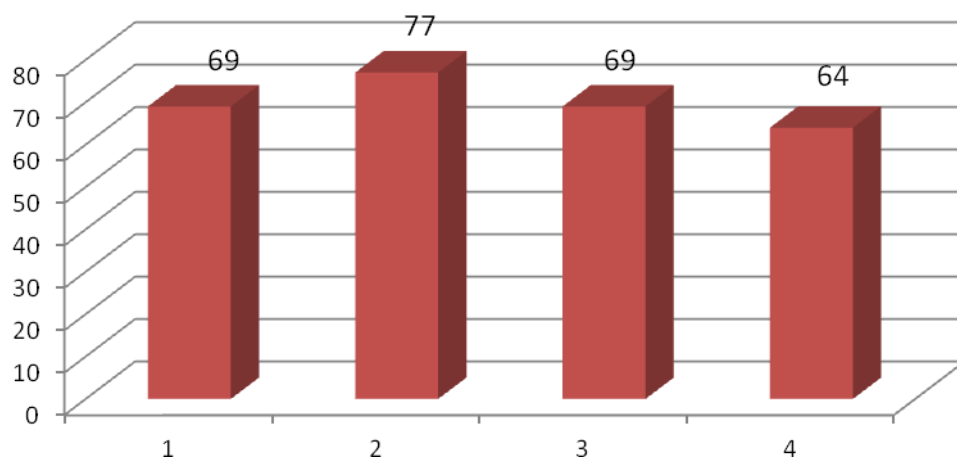
Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Bieżuniu.

Najczęstszą przyczyną udzielania form pomocy społecznej w mieście Bieżuniu jest potrzeba ochrony macierzyństwa, kwalifikująca do przyznania pomocy 27,37% wszystkich rodzin, objętych pomocą w 2015 r. Wielodzielność i ochrona macierzyństwa wiąże się głównie z zapewnieniem rodzinom pomocy w formie zasiłku celowego, celowego specjalnego, dożywiania dzieci w szkole i w przedszkolu oraz zasiłku na zakup żywności lub posiłku.

Następnymi najczęstszymi przyczynami objęcia osób i rodzin wsparciem ze strony instytucji pomocy społecznej jest bezrobocie (27,83%) i ubóstwo (16,84%). Problemy te w dużej mierze są ze sobą skorelowane, bywając często powiązane ze sobą procesem sprzężenia zwrotnego. Brak możliwości podjęcia zatrudnienia przynosi reperkusje w postaci obniżenia poziomu życia oraz podnosi znacznie ryzyko marginalizacji społecznej, co w konsekwencji stanowi często czynnik utrudniający zdobywanie potrzebnych kwalifikacji zawodowych i obniżający konkurencyjność na rynku pracy. Minimalizacja zjawiska ubóstwa stanowi jedno z najważniejszych wyzwań rozwojowych miasta Bieżeń i wymaga podjęcia szeregu złożonych i wielkoobszarowych działań. Oprócz negatywnych konsekwencji w

wymiarze jednostkowym, problem ubóstwa powoduje szereg niekorzystnych zmian społecznych, choćby ze względu na tendencję do, opisanego socjologicznie, zjawiska „dziedziczenia biedy”, bądź „wyuczonej bezradności”.

Wykres 12. Liczba rodzin objętych pomocą społeczną w mieście Bieżuniu z powodu ubóstwa w latach 2010-2015.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Bieżuniu.

Dane dotyczące poziomu ubóstwa wśród mieszkańców miasta wskazują, iż jego skala utrzymuje się na podobnym poziomie, co świadczy o potrzebie intensyfikacji działań w celu zapewnienia mieszkańcom Bieżunia odpowiednich warunków bytowych, zwłaszcza poprzez umożliwienie podjęcia zatrudnienia.

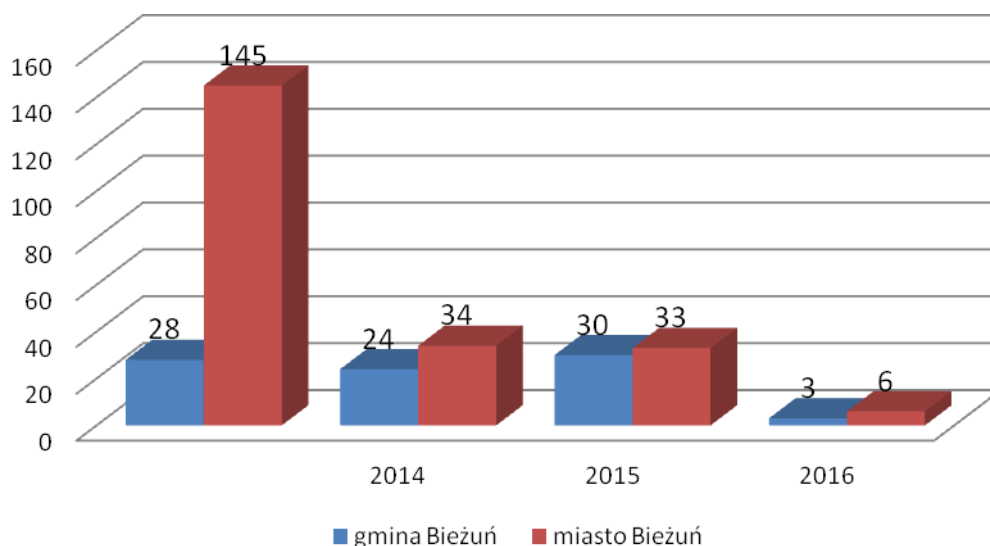
4.5.5. Bezpieczeństwo

W myśl ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie terytorialnym jednym z podstawowych zadań gminy jest zaspakajanie zbiorowych potrzeb wspólnoty, w tym również zadania z zakresu porządku publicznego i bezpieczeństwa obywateli. Zapewnienie bezpieczeństwa publicznego, rozumianego jako ogół warunków i instytucji chroniących

życie, zdrowie oraz mienie obywateli przed zjawiskami groźnymi dla ładu prawnego, stanowi bez wątpienia jedno z priorytetowych obszarów działalności samorządu gminnego. Poziom bezpieczeństwa mieszkańców oraz niski stopień przestępczości są jednym z czynników świadczących o rozwoju i atrakcyjności gmin. Wskaźniki określające poziom ładu społecznego w danej gminie stanowią ponadto często miernik powodzenia przedsięwzięcia dla potencjalnych inwestorów.

Poniższe dane przedstawiają skalę przestępstw o charakterze kryminalnym zainicjowanych przez policję w Bieżuniu:

Wykres 13. Liczba przestępstw w mieście i gminie Bieżeń w latach 2013-2016.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Posterunku Policji w Bieżuniu.

Powyższe dane wskazują na istnienie istotnych różnic pomiędzy liczbą przestępstw popełnianych na terenie miasta i gminy Bieżeń. Największą dysproporcję zanotowano w roku 2013, kiedy to liczba zarejestrowanych przez policję zdarzeń w mieście Bieżeń wyniosła 145, czym przewyższyła niniejszą liczbę w gminie ponad pięciokrotnie, stanowiąc jednocześnie 26,65% liczby przestępstw zanotowanych na terenie całego powiatu żuromińskiego. Istotnych danych dostarcza również analiza porównawcza skali przestępczości, gdzie we wszystkich ujętych w zestawieniu latach, miasto charakteryzowała wyższa w

porównaniu do gminy liczba przestępstw³. Do podobnych wniosków prowadzi analiza skali wykroczeń popełnionych na terenie miasta. Liczba przeprowadzonych w 2015 r. postępowań w sprawach o wykroczenia wynosiła w Bieżuniu 74 i była wyższa zarówno w porównaniu z gminą (39), jak również z powiatem żuromińskim (5896).

Zgromadzone przez policję dane świadczą wyraźnie o konieczności podjęcia działań rewitalizacyjnych na terenie Bieżunia. Ilość popełnianych na jego terenie przestępstw i wykroczeń stanowi bowiem wyraźny wskaźnik stopnia degradacji społecznej tego miasta.

5. ZGODNOŚĆ ZE STRATEGICZNYMI DOKUMENTAMI

Program Rewitalizacji jest dokumentem programowym, który integruje potrzeby społeczności miasta w zakresie ładu kulturowo - ekologicznego, społecznego oraz gospodarczego. W swoich ustaleniach bazuje na dokumentach i programach planistycznych będących podstawą polityki regionalnej zarówno na poziomie gminnym, powiatowym, wojewódzkim, jak i krajowym. Zgodność PR ze strategicznymi dokumentami planistycznymi jest warunkiem koniecznym do jego skutecznej realizacji.

5.1. STRATEGIA ROZWOJU WOJEWÓDZTWA MAZOWIECKIEGO DO 2030 ROKU – INNOWACYJNE MAZOWSZE.

Z uwagi na duże zróżnicowanie przestrzenne rozwoju województwa mazowieckiego, konieczne jest prowadzenie polityki zmniejszającej te dysproporcje. Nadrzędnym celem tego dokumentu jest spójność terytorialna, rozumiana jako zmniejszenie dysproporcji rozwoju w województwie mazowieckim oraz wzrost znaczenia Obszaru Metropolitalnego Warszawy (OMW), co w konsekwencji przyczyni się do poprawy jakości życia mieszkańców. Osiągnięcie tego celu będzie możliwe poprzez przyśpieszenie wzrostu gospodarczego, generowanego przez rozwój produkcji i przemysłu ukierunkowanego na eksport, szczególnie w branży średnio zaawansowanych i zaawansowanych technologii

Jednym z kluczowych zadań jest wprowadzenie Warszawy do grupy wiodących metropolii w układzie europejskim oraz wzmocnienie gospodarcze ośrodków regionalnych i

³ Niska liczba przestępstw w roku 2016 spowodowana jest brakiem całorocznych danych (liczba przedstawionych na wykresie zdarzeń pochodzi jedynie z I kwartału 2016 r.).

subregionalnych. Wybór priorytetowego celu strategicznego w obszarze przemysł i produkcja ma służyć wzmocnieniu mechanizmów tworzenia dyfuzji, komercjalizacji innowacyjnych rozwiązań i wynalazków, wspieraniu przedsiębiorstw oraz tworzenia klastrów. Wyodrębniono sześć obszarów tematycznych: gospodarka (ze szczególnym uwzględnieniem przemysłu i produkcji), przestrzeń i transport, społeczeństwo, środowisko i energetyka oraz kultura i dziedzictwo. Układ celów Strategii został podporządkowany długookresowym priorytetom rozwoju regionalnego, wyrażonym w scenariuszu zrównoważonego rozwoju.

CEL PRIORYTETOWY: ROZWÓJ PRODUKCJI

1. Tworzenie warunków do generowania i absorpcji innowacji;
2. Rozwój produkcji: tworzenie warunków przyjaznych dla inwestorów i przedsiębiorców;
3. Wspieranie tworzenia i rozwoju przedsiębiorstw produkcyjnych;
4. Umiędzynarodowienie gospodarcze;
5. Tworzenie warunków do zwiększenia inwestycji pozarolniczych – głównie w przemyśle rolno-spożywczym.

CEL STRATEGICZNY: WZROST KONKURENCYJNOŚCI

- 1 Wykorzystanie i wzmocnianie specjalizacji regionalnych;
- 2 Wspieranie rozwoju nowych technologii;
- 3 Wspieranie rozwoju miast regionalnych i subregionalnych (Warszawa jako ośrodek stołeczny);
- 4 Restrukturyzacja miast tracących funkcje gospodarcze;
- 5 Wzmocnianie potencjału rozwojowego i absorpcyjnego obszarów wiejskich;
- 6 Zwiększanie dostępu do szerokopasmowego Internetu i e-usług.

1. CEL STRATEGICZNY: POPRAWA DOSTĘPNOŚCI I SPÓJNOŚCI

2. Zwiększenie dostępności komunikacyjnej wewnątrz regionu;
3. Koncentracja na najbardziej zapóźnionych podregionach;
4. Rozwój form transportu przyjaznych dla środowiska i mieszkańców;
5. Zapobieganie nadmiernej suburbanizacji i kreowanie ładu przestrzennego;

6. Udrożnienie systemu tranzytowego.

CEL STRATEGICZNY: POPRAWA JAKOŚCI ŻYCIA

1. Rozwój kapitału ludzkiego i społecznego;
2. Aktywizacja rezerw na rynku pracy oraz działania na rzecz poprawy sytuacji demograficznej;
3. Rozwój priorytetowych dla regionu dziedzin nauki;
4. Wzrost wykorzystania zasobów ludzkich poprzez zwiększenie mobilności zawodowej i przestrzennej;
5. Przeciwdziałanie zjawisku wykluczenia społecznego, integracja społeczna;
6. Wyrównywanie szans edukacyjnych;
7. Podnoszenie standardów funkcjonowania infrastruktury społecznej oraz działania na rzecz ochrony zdrowia i bezpieczeństwa publicznego.

Uzupełnieniem celów strategicznych są dwa ramowe cele strategiczne:

ZAPEWNIENIE ZDYWERSYFIKOWANEGO ZAOPATRZENIA W ENERGIĘ

1. Dywersyfikacja źródeł energii i jej efektywne wykorzystanie;
2. Wspieranie rozwoju przemysłu ekologicznego i eko-innowacji;
3. Zapewnienie trwałego i zrównoważonego rozwoju oraz poprawa infrastruktury przesyłowej;
4. Przeciwdziałanie zagrożeniom naturalnym;
5. Poprawa jakości wód, odzysk/unieszkodliwianie odpadów oraz ograniczenie emisji zanieczyszczeń;
6. Produkcja energii ze źródeł odnawialnych.

WYKORZYSTANIE POTENCJAŁU KULTURY ORAZ WALORÓW ŚRODOWISKA PRZYRODNICZEGO

1. Wykorzystanie walorów środowiska oraz potencjału kulturowego do zwiększenia atrakcyjności turystycznej;
2. Upowszechnienie kultury i twórczości;

3. Kreowanie miast jako centrów aktywności kulturalnej;
4. Wspieranie rozwoju przemysłu kreatywnego;
5. Wykorzystanie dziedzictwa kulturowego w działalności gospodarczej

W Strategii zidentyfikowano obszary strategicznej interwencji (OSI), w których występują problemy będące barierą rozwoju regionu. Na poziomie regionalnym wyznaczone zostały dwa typy OSI: problemowe (ostrołęcko-siedlecki, plocko-ciechanowski, radomski) oraz bieguny wzrostu (Obszar Metropolitalny Warszawa). Do najważniejszych kierunków działań skierowanych do Obszaru Metropolitalnego Warszawa należy m.in.:

1. Rewitalizacja i regeneracja istniejącej zabudowy w miastach OMW;
2. Równoważenie rozwoju OMW w sferze środowiska i energetyki;
3. Rozwój cyfryzacji oraz systemu e-usług publicznych dla mieszkańców;
4. Działania na rzecz zrównoważonego rozwoju obszarów o najsilniejszych powiązaniach funkcjonalnych z Warszawą, przy wykorzystaniu m.in. instrumentu zintegrowanych inwestycji terytorialnych (ZIT).

Samorząd Województwa Mazowieckiego realizuje zadania związane z rozwojem regionalnym przy wykorzystaniu dochodów własnych, środków z funduszy europejskich (Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego) oraz innych źródeł. W okresie programowania przypadającym na lata 2014-2020, Mazowsze zostało zakwalifikowane zgodnie z kategoryzacją UE, do grupy regionów rozwiniętych, co umożliwiło korzystanie z tzw. pakietu specjalnego, który niweluje skutki zmian kategorii. Wysokość współfinansowania ze środków własnych samorządów Mazowsza dla projektów UE wzrosło do 20% (przy 15% dla pozostałych województw). Dofinansowanie wyniesie 1,67 mld EURO, czyli 60% alokacji z okresu 2007-2013. Ponadto w przyszłym okresie programowania wprowadzony zostanie kontrakt terytorialny, który umożliwi koordynację działań rozwojowych ukierunkowanych terytorialnie szczególnie do obszarów strategicznej interwencji. Źródłem finansowania będą środki unijne z funduszy strukturalnych i Funduszu Spójności i krajowe (rządowe, samorządowe oraz prywatne). W perspektywie 2014-2020 zmniejszona zostanie alokacja środków z funduszy europejskich dla województwa mazowieckiego, szczególnie z EFRR. Dodatkowa możliwa do uzyskania przez Mazowsze kwota zależeć będzie od negocjacji kontraktu terytorialnego z rządem. W celu zwiększenia

skuteczności polityki regionalnej w wymiarze terytorialnym realizowane będą instrumenty takie jak ZIT, których zastosowanie umożliwi elastyczne podejście do potrzeb poszczególnych obszarów regionu. W województwie mazowieckim, w latach 2014-2020, wszystkie JST będą mogły przeznaczyć łącznie ok. 36 mld zł na inwestycje. Największy udział w tej kwocie będą miały samorządy gmin, powiatów i miast na prawach powiatu. Szacowana wysokość nakładów inwestycyjnych z budżetu województwa mazowieckiego w przyszłej perspektywie finansowej wynosi ok. 2 mld zł. Jako uzupełniające źródło finansowania zadań Strategii należy również wymienić środki z krajowych funduszy celowych takich jak: NFOŚiGW, WFOŚiGW, a także funduszy MEN, MKiDN oraz Funduszu Rozwoju Inwestycji Kulturalnych, KFD oraz Funduszu Kolejowego. Istotne dla rozwoju Mazowsza są instrumenty finansowe wspierające i przyspieszające procesy inwestycyjne, takie jak kredyty, pożyczki, fundusze doradcze i obligacje. Źródłem środków mogą być instrumenty Europejskiego Banku Inwestycyjnego (w tym JESSICA), Banku Rozwoju Rady Europy, Banku Światowego, jak również kredyty banków komercyjnych. Wydaje się jednak, że ze względu na poziom zadłużenia województwa mazowieckiego te instrumenty finansowe będą miały mniejsze znaczenie niż dotychczas. Istotne dla rozwoju gospodarczego województwa mazowieckiego jest również wsparcie sektora MSP poprzez system funduszy poręczeń i pożyczek, jako lokalnych i regionalnych instytucji otoczenia biznesu. Na Mazowszu działa obecnie Mazowiecki Regionalny Fundusz Pożyczkowy, Mazowiecki Fundusz Poręczeń Kredytowych. Pomocą w procesie rozwoju przedsiębiorczości służy również Krajowy Fundusz Kapitałowy. Systemy te z czasem zastąpią dotychczasowy mechanizm bezzwrotnych dotacji na rozwój przedsiębiorczości. W nowej perspektywie kierunki rozwoju będą ściśle powiązane z rezultatami, jakie Samorząd Województwa Mazowieckiego zamierza osiągnąć do 2030r. Konieczne jest aktywne pozyskiwanie nowych funduszy na realizację zadań rozwojowych.

5.2. REGIONALNY PROGRAM OPERACYJNY WOJEWÓDZTWA MAZOWIECKIEGO 2014-2020.

RPO Województwa Mazowieckiego został opracowany na podstawie pakietu legislacyjnego dla polityki spójności na lata 2014-2020, przedstawionego przez Komisję Europejską w 2011

r. oraz dokumentów europejskich i krajowych o charakterze strategicznym (Strategia Europa 2020, Długookresowa Strategia Rozwoju Kraju Polska 2030, Strategia Rozwoju Kraju Polska 2020 wraz z 9 strategiami horyzontalnymi). Jego treść wpisuje się również w założenia polityki terytorialnej Rządu, adresowanej do obszarów miejskich, wyrażonej w Założeniach Krajowej 6 Projekt RPO z 8 kwietnia 2014r. – wersja 1.3. Polityki Miejskiej. Podstawą do wyznaczenia obszarów wsparcia dla dwu funduszowego Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Mazowieckiego na lata 2014 - 2020 (RPO WM 2014-2020) jest przede wszystkim Strategia Rozwoju Województwa Mazowieckiego do 2030 r. Innowacyjne Mazowsze (SRWM), a także ustalenia przyjęte w projekcie aktualizacji Planu Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Mazowieckiego. RPO WM 2014-2020, którego głównym celem jest inteligentny, zrównoważony rozwój zwiększający spójność społeczną i terytorialną przy wykorzystaniu potencjału mazowieckiego rynku pracy, stanowi narzędzie realizacji polityki rozwoju prowadzonej przez Samorząd Województwa Mazowieckiego. Dokument uwzględnia cele tematyczne zdefiniowane przez Komisję Europejską oraz odpowiada na zidentyfikowane wyzwania regionu w zakresie stymulowania rozwoju społecznego i gospodarczego, w powiązaniu z celami nakreślonymi przez Strategię Europa 2020.

CEL GŁÓWNY: Inteligentny, zrównoważony rozwój zwiększający spójność społeczną i terytorialną przy wykorzystaniu potencjału mazowieckiego rynku pracy.

CELE STRATEGICZNE:

Wskazane poniżej cele strategiczne RPO WM 2014 - 2020 stanowią odpowiedź na trzy podstawowe wyzwania Strategii Europa 2020, w kontekście wspierania rozwoju inteligentnego, zrównoważonego, jak i włączającego:

1. Rozwój konkurencyjnej gospodarki regionu opartej na innowacyjności, przedsiębiorczości, chłonnym rynku pracy i zrównoważonych zasobach. Wsparcie dla innowacyjnej przedsiębiorczości regionu opartej na wiedzy i efektywnym wykorzystaniu zasobów prowadzące do zwiększenia chłonności regionalnego rynku pracy. Wzrost działalności badawczej i rozwojowej w przedsiębiorczości w celu podniesienia konkurencyjności regionu w skali kraju i Europy.

2. Przeciwdziałanie dysproporcjom regionalnym prowadzące do zwiększenia chłonności regionalnego rynku pracy poprzez wyrównywanie dostępu do zatrudnienia, włączenie społeczne i edukację. Zwiększenie chłonności regionalnego rynku pracy, wyrównywanie dostępu do zatrudnienia, włączenie społeczne i edukacja w regionie opierają się na wsparciu grup defaworyzowanych, a także na ukierunkowaniu zatrudnienia na włączenie społeczne. Ponadto, znaczącą rolę odgrywają działania służące dostosowaniu edukacji do potrzeb rynku pracy. Powyższe przedsięwzięcia wpłyną na wzrost wykorzystania potencjału kapitału ludzkiego Mazowsza, a tym samym zwiększenie spójności i konkurencyjności regionu.
3. Wsparcie działań wzmacniających zrównoważony rozwój środowiska na Mazowszu. Rozwój gospodarczy nie może dokonywać się kosztem środowiska naturalnego, dlatego istotnym celem rozwoju Mazowsza jest wsparcie wzrostu efektywności energetycznej, większe wykorzystanie źródeł odnawialnych, co przyczyni się do zmniejszania emisji CO₂ i realizacji zobowiązań wynikających z pakietu klimatyczno-energetycznego. W RPO WM 2014-2020 nacisk na emisyjność nie jest tak duży jak na rozwój przedsiębiorczości i spójność, gdyż cel ten Mazowsze w znacznym stopniu osiągnie poprzez zaangażowanie Funduszu Spójności.

CELE TEMATYCZNE: Wskazane poniżej cele tematyczne zostały zdefiniowane przez Komisję Europejską oraz odpowiadają na zidentyfikowane wyzwania regionu w zakresie stymulowania rozwoju społecznego i gospodarczego, w powiązaniu z celami nakreślonymi przez Strategię Europa 2020.

1. Wzmacnianie badań naukowych, rozwoju technologicznego i innowacji
2. Zwiększanie dostępności, stopnia wykorzystania i jakości technologii informacyjnych i komunikacyjnych (TIK)
3. Wzmacnianie konkurencyjności małych i średnich przedsiębiorstw (MŚP)
4. Wspieranie przejścia na gospodarkę niskoemisyjną we wszystkich sektorach
5. Promowanie dostosowania do zmian klimatu, zapobiegania ryzyku i zarządzania ryzykiem

6. Zachowanie i ochrona środowiska naturalnego oraz promowanie efektywnego gospodarowania zasobami
7. Promowanie zrównoważonego transportu i usuwanie niedoborów przepustowości w działaniu najważniejszej infrastruktury sieciowej
8. Promowanie trwałego i wysokiej jakości zatrudnienia oraz wsparcie mobilności pracowników
9. Wspieranie włączenia społecznego, walka z ubóstwem i wszelką dyskryminacją.
10. Inwestowanie w kształcenie, szkolenie oraz szkolenie zawodowe na rzecz zdobywania umiejętności i uczenia się przez całe życie.

RPO Województwa Mazowieckiego zakłada m.in. wspieranie rewitalizacji fizycznej, gospodarczej i społecznej ubogich społeczności (w ramach zadania tematycznego nr 9) poprzez:

- Wzmocnienie (w tym nadawanie) nowych funkcji społeczno - gospodarczych i kulturalnych na obszarach objętych Lokalnym Programem Rewitalizacji;
- Zwiększenie zintegrowanych inwestycji infrastrukturalnych nakierowanych na rozwiązywanie problemów społecznych, przyczyniających się do ograniczenia koncentracji ubóstwa oraz wykluczenia społecznego obszarów rewitalizowanych;

5.3. STRATEGIA ROZWOJU GMINY BIEŻUŃ

Strategia Rozwoju Gminy Biežuń na lata 2015 - 2020 „Aktualizacja” została przyjęta przez Radę Miejską w dniu 29.09.2015 Uchwałą Nr VIII/55/201. Strategia Rozwoju jest planem zamierzeń pokazującym kierunki rozwoju gminy wraz z proponowanymi konkretnymi zadaniami inwestycyjnymi. Wizja strategii jest to ujęta w sposób najbardziej syntetyczny deklaracja władz samorządowych, co do kierunków przyszłego rozwoju gminy. Określenie misji rozwoju gminy sprowadza się do sprecyzowania istoty działalności gminy na rzecz społeczności lokalnej.

WIZJA

Gmina Biežuń to obszar o wielu wartościach krajobrazowych i kulturowych, wykorzystywanych w celach rekreacyjno-turystycznych oraz edukacyjnych. Jest regionem

rozpoznawalnym nie tylko lokalnie ale również na skalę krajową. Mieszkańcy dostatnio żyją w dobrych warunkach, każdy ma pracę. Mieszkańcy i turyści wypoczywają korzystając z warunków przyrody i obiektów turystycznych.

MISJA

Gmina Bieżeń jako rozwija się jako region turystyczny o wartościowych walorach krajobrazowych i przyczynia się do podnoszenia jakości życia mieszkańców.

STRATEGICZNE OBSZARY ZRÓWNOWAŻONEGO ROZWOJU

OBSZAR SPOŁECZNY Kierunek rozwoju: Zwalczanie skutków bezrobocia i aktywizacja społeczna mieszkańców

OBSZAR GOSPODARCZY Kierunek rozwoju: Rozwój potencjału zatrudnieniowego na terenie Gminy

OBSZAR TURYSTYKI I OCHRONY ŚRODOWISKA Kierunek rozwoju: Rozwój turystyki w oparciu o potencjał środowiska przy zachowaniu walorów przyrody

OBSZAR INSTYTUCJONALNY Kierunek rozwoju: Doskonalenie kadr urzędu w służbie mieszkańców oraz wspieranie rozwoju samorządności mieszkańców

Kierunek rozwoju 1. Rozwój potencjału zatrudnieniowego na terenie Gminy

Cele szczegółowe:

- 1.1. Wsparcie przedsiębiorczości mieszkańców i potencjalnych inwestorów
- 1.2. Utworzenie nowych miejsc pracy związanych z rozwojem turystyki
- 1.3. Promocja Gminy oraz budowanie sieci współpracy z innymi samorządami i organizacjami wspierającymi samorządy
- 1.4. Rozbudowa i modernizacja infrastruktury technicznej (drogi i chodniki, budynki użyteczności publicznej etc.)

Kierunek rozwoju 2. Zwalczanie skutków bezrobocia i aktywizacja społeczna mieszkańców

Cele szczegółowe:

- 2.1. Łagodzenie skutków bezrobocia poprzez wsparcie materialne i doradcze dla mieszkańców oraz wspieranie inicjatyw lokalnych grup
- 2.2. Rozbudowa infrastruktury rekreacyjnej dla młodzieży i dorosłych, jak np. dodatkowe obiekty sportowe, boiska do gier zespołowych, ścieżki rowerowe etc.
- 2.3. Rozbudowa i oddanie do użytku obiektów wykorzystywanych do uprawiania sportów wodnych oraz oczyszczenie i zagospodarowanie kąpieliska

Kierunek rozwoju 3. Rozwój turystyki i ochrona środowiska

Cele szczegółowe:

- 3.1. Zaadaptowanie Pałacu Zamoyskiego (np. na centrum konferencyjne)
- 3.2. Wsparcie dla tworzenia gospodarstw agroturystycznych
- 3.3. Utworzenie baz hotelowych i noclegowych oraz zwiększenie liczby obiektów gastronomicznych
- 3.4. Ochrona środowiska i zachowanie dziedzictwa przyrodniczego dla przyszłych pokoleń

Kierunek rozwoju 4. Doskonalenie kadr urzędu w służbie mieszkańców oraz wspieranie rozwoju samorządności mieszkańców

Cele szczegółowe:

- 4.1. Rozwijanie współpracy samorządu z mieszkańcami poprzez wykorzystywanie mechanizmów partycypacji społecznej
- 4.2. Wzmacnianie samorządności mieszkańców poprzez wsparcie rozwoju i działalności organizacji pozarządowych
- 4.3. Podnoszenie kompetencji urzędników i funkcjonalności Urzędu w służbie mieszkańcom i inwestorom

5.4. STRATEGIA ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH MIASTA I GMINY BIEŻUŃ NA LATA 2008 - 2015

Strategia Rozwiązywania problemów społecznych jest w trakcie aktualizacji. Określenie problemów społecznych, które zostaną rozwiązane podczas wdrażania PR oraz cele jakie mają zostać osiągnięte są na bieżąco konsultowane z Miejsko- Gminnym Ośrodkiem Pomocy Społecznej opracowującym ten dokument. W związku z powyższym ten sposób powstawania tych PR i GSRPS umożliwi spójność działań w sferach społecznych.

5.5. STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY BIEŻUŃ

Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy jest częścią lokalnego systemu planowania i jego sporządzenie należy do zadań własnych gminy- na podstawie ustawy z dnia 8 marca 1990 r o samorządzie terytorialnym (Dz.U. Nr 16 z 19.03.1990 poz. 95 zm. Dz.U. Nr 32 z 1990 r poz.191 , Nr 34 poz.199 i Nr 43 poz.253 oraz Nr 39 poz.518).

Program Rewitalizacji miasta Biežuń Aktualizacja wpisuje się w następujące cele strategiczne Studium oraz cele szczegółowe:

Cele strategiczne Studium:

wzrost aktywizacji gospodarczej

- poprawa jakości życia mieszkańców,
- ochrona i racjonalne kształtowanie środowiska przyrodniczego i kulturowego,
- rozwój i usprawnienie systemów komunikacji i infrastruktury technicznej,
- kształtowanie ładu przestrzennego.

Cele cząstkowe realizujące w/w cele strategiczne:

w zakresie wzrostu aktywizacji gospodarczej:

- rozwój funkcji rekreacyjnej,
- rozwój małych zakładów produkcyjnych,

- rozwój lokalnego rynku pracy,
- promocja miasta i gminy wskazująca na możliwości i szanse rozwoju.

w zakresie poprawy jakości życia mieszkańców (sfera społeczna):

- zapewnienie miejsc pracy i perspektyw podnoszenia jakości życia,
- poprawa standardów zamieszkania i wypoczynku,
- poprawa jakości i dostępności do usług podstawowych.

w zakresie ochrony i racjonalnego kształtowania środowiska przyrodniczego i kulturowego:

- zachowanie istniejących wartości (walorów) środowiska,
- zalesianie i zadrzewianie terenów,
- utrzymanie i rewaloryzacja zasobów materialnych dziedzictwa kulturowego.
- w zakresie usprawnienia systemów komunikacji i infrastruktury technicznej:
- podniesienie stanu technicznego i parametrów użytkowych dróg gminnych,
- stworzenie kompleksowych systemów gospodarki wodno-ściekowej,
- zwiększenie liczby abonentów telefonicznych.

w zakresie kształtowania ładu przestrzennego:

- uporządkowanie zabudowy miasta i wiejskich jednostek osadniczych,
- eliminacja konfliktów wynikających z różnych sposobów użytkowania terenów.

6. ZAŁOŻENIA PROGRAMU REWITALIZACJI

6.1. CHARAKTERYSTYKA TERENU OBJĘTEGO PROGRAMEM REWITALIZACJI –ZASIĘG I UZASADNIENIE

Celem ożywienia społeczno-gospodarczego miasta, poprawy ładu przestrzennego i estetyki oraz zmniejszeniu dysproporcji w jego rozwoju, wyznaczono trzy obszary w pierwszej kolejności przeznaczone do rewitalizacji:

Obszar A – obejmujący ściśle centrum miasta. Ograniczony jest ulicami: od mostu na drodze wojewódzkiej nr 541, wzdłuż rzeki Wkry w kierunku obszaru C, poprzez most na rzece Wkrze (droga gminna) do drogi powiatowej nr 4625, poprzez rzekę Lutę w kierunku Ośrodka Zdrowia, a następnie ulicą Zacisze w kierunku ulicy Zamkowej i dalej „tryftą” w kierunku ulicy Sierpeckiej. Obszar rozciąga się dalej do skrzyżowania ulic Polnej i Zamoyskiego, ulicą Gołębiowskiego z terenem Zespołu Placówek Oświatowych aż do ulicy Płockiej w kierunku ulicy Warszawskiej wraz z terenem Urzędu Miasta i Gminy oraz Liceum Ogólnokształcącego poprzez ulicę Warszawską w kierunku ulicy Kościelnej. Dalej obszar przebiega w kierunku ulicy Nadwkrzańskie i ulicy Poświętnej. Obszar kończy północna krawędź rzeki Wkry w kierunku mostu na rzece Wkrze wraz z obszarem Ulicy Mławskiej (figurka Jana Nepomucena).

Dzięki usytuowaniu w centrum Bieżunia obszar A charakteryzuje dostępność komunikacyjna. Niewątpliwym jego walorem jest również wysoka koncentracja punktów i obiektów ciekawych pod względem architektonicznym i historycznym (m.in. Muzeum Małego Miasta oraz dom poety Stefana Gołębiowskiego), co stwarza niezwykle dogodne warunki dla rozwoju ruchu turystycznego.

Obszar B ograniczony ulicą Poświętną do krawędzi rzeki Wkry włącznie, w kierunku „łowiska Borek”. Dalej obszar rozciąga się ulicą Leśną wraz z terenem „Targowiska” przez drogę wojewódzką (wraz z ulicą Zarynek), do ulicy Zamoyskiego poprzez ulicę Kościelną do ulicy Poświętnej.

Usytuowanie obszaru nad rzeką Wkrą nadaje miejscu niezwykle urokliwego charakteru, sprzyjającego odpoczynkowi i aktywnym formom spędzania wolnego czasu. Dzięki rozległości obszaru możliwe jest podjęcie działań przystosowujących teren do potrzeb usługowych, m.in. poprzez budowę parkingu przy targowisku. Planowane działania inwestycyjne przyczynią się zatem do ożywienia obszaru zarówno pod względem turystycznym, jak i gospodarczym.

Obszar C – obejmujący teren Pałacu Zamoyskich wraz z otaczającym go parkiem, ograniczony zewnętrzną linią rzeki Wkra. Obszar C, w odróżnieniu od Obszaru A i B nie znajduje się w ścisłym centrum miasta - jest on położony w pewnym oddaleniu od centrum. Obszar ten jest niemal w całości porośnięty zielenią wśród której znajduje się najważniejszy i

zarazem najbardziej cenny z zabytkowych obiektów - zespół Pałacowy z pierwszej połowy XVII w.

Dzięki uwarunkowaniom naturalnym oraz potencjałowi wyżej wymienionego obiektu, istnieją szanse dalszego uatrakcyjniania terenu, m.in. poprzez utworzenie hotelu oraz punktu gastronomicznego.

Geograficzne granice poszczególnych obszarów zostały określone w załączniku nr 1 do Programu Rewitalizacji.

6.2. ANALIZA WSKAŹNIKOWA OBSZARÓW REWITALIZOWANYCH

Zgodnie z wytycznymi, podczas wyznaczania granic obszarów do rewitalizacji wzięto pod uwagę następujące problemy:

1. Wysoki poziom ubóstwa i wykluczenia
2. Długotrwałe bezrobocie
3. Niekorzystne tendencje demograficzne
4. Niski poziom wykształcenia
5. Wysoki poziom przestępczości
6. Duża degradacja środowiska
7. Niski poziom aktywności gospodarczej
8. Duża liczba imigrantów lub uchodźców
9. Niski poziom wartości zasobów mieszkaniowych
10. Niski poziom efektywności energetycznej budynków

Zgodnie z *Wytycznymi Ministra Rozwoju Regionalnego w zakresie programowania działań dotyczących mieszkalnictwa*, określono zestaw wskaźników kryzysowości, który przedstawiony został w poniższej tabeli. Dane użyte do obliczeń pochodzą z badań własnych pracowników Urzędu Miasta i Gminy w Bieżuniu. Obszar C jest niezamieszkały, w związku z czym pominięto go w niniejszej analizie. Wyniki wskazują na wyraźny kryzys na terenie obszarów A i B: wskaźniki dotyczące ubóstwa, przestępczości, aktywności gospodarczej oraz poziomu wydajności energetycznej budynków są niekorzystne w stosunku do średniej dla województwa mazowieckiego.

Kryzysowość obszarów w porównaniu do województwa mazowieckiego

Kryterium	Wskaźnik	Wartość dla woj. mazow.	Obszar A		Obszar B	
			Wartość liczbowa	Wskaźnik	Wartość liczbowa	Wskaźnik
Wysoki poziom ubóstwa i wykluczenia	Liczba osób korzystająca z zasiłków pomocy społecznej na 1 tys. ludności	70	47	59,42	14	80
Wysoki poziom przestępczości i wykroczeń	Liczba przestępstw na 1 tys. ludności	36,6	114	144,1	10	57,14
Niski wskaźnik prowadzenia działalności gospodarczej	Liczba zarejestrowanych podmiotów gospodarczych na 100 osób	11,8	15	1,90	3	1,71
Porównywalnie niski poziom wartości zasobu mieszkaniowego	Liczba budynków wybudowanych przed rokiem 1989 do ogólnej liczby	81,0	1/1	100%	1/1	100%

	<i>budynków wielorodzinny ch (w %)</i>					
--	---	--	--	--	--	--

Ponadto, równie istotnymi kryteriami wyboru poszczególnych obszarów były wartości poniższych wskaźników:

- a) migracja ludności z obszarów rewitalizowanych do dużych miast takich jak Warszawa lub Płock jest wyższa aż o 12% od migracji ludności z pozostałych obszarów miasta Bieżeń**

Wynika to z faktu, iż obszary rewitalizowane zamieszkują osoby z nieco wyższym wykształceniem aniżeli pozostałą część miasta. Osoby te są więc bardziej ciekawe świata i bardziej zdeterminowane do poszukiwania możliwości wykorzystania swoich możliwości zawodowych. Osoby zamieszkujące pozostałe obszary miasta są zazwyczaj niżej wykształceni a poza tym ich źródło utrzymania stanowią często niewielkie gospodarstwa rolne lub przydomowe zakłady rzemieślnicze. Osoby te więc mają mniejszą motywację do tego, aby opuszczać Bieżeń.

- b) systematycznie z roku na rok bardziej niż na pozostałych obszarach miasta na obszarach rewitalizowanych zmniejsza się liczba osób w wieku przedprodukcyjnym i poprodukcyjnym, natomiast zwiększa się liczba osób poprodukcyjnych w tempie wyższym od pozostałej części miasta o ok. 10-15%**

Taki stan rzeczy wynika głównie z faktu, iż na terenach rewitalizowanych jest mniejsza liczba urodzeń, a także wyższy niż na pozostałej części miasta o ok. 20% wskaźnik liczby osób w starszym wieku tj. po 60.

- c) liczba osób bezrobotnych na obszarach rewitalizowanych jest wyższa od liczby osób bezrobotnych w innych częściach miasta o ok. 16%**

Powodem takiej sytuacji jest fakt, iż mieszkańcy pozostałej części miasta, w odróżnieniu od mieszkańców terenów rewitalizowanych mają najczęściej alternatywne źródła utrzymania takie jak handel płodami rolnymi czy też mały przydomowy zakład rzemieślniczy rodziców lub dziadków.

d) liczba osób korzystających z pomocy społecznej z obszarów rewitalizowanych jest wyższa o ok. 10-15% od liczby osób korzystających z opieki społecznej na pozostałej części miasta

Powody takiej sytuacji są podobne jak w przypadku wskaźnika liczby bezrobotnych - mieszkańcy pozostałej części miasta, w odróżnieniu od mieszkańców terenów rewitalizowanych mają najczęściej alternatywne źródła utrzymania takie jak handel płodami rolnymi czy też mały przydomowy zakład rzemieślniczy rodziców lub dziadków. Z tego względu w zdecydowanie mniejszym stopniu są zmuszone korzystać z pomocy opieki społecznej.

e) liczba przestępstw popełnianych na obszarach rewitalizowanych stanowi aż 70% wszystkich przestępstw popełnianych każdego roku na terenie Bieżunia

Wynika to głównie z faktu, iż na obszarach rewitalizowanych znajduje się wiele cennych obiektów zabytkowych, które są systematycznie grabione. Ponadto, na obszarach rewitalizowanych koncentruje się życie kulturalno-sportowe Bieżunia. Z tego powodu wiele z przestępstw o charakterze kradzieży lub pobicia ma miejsce właśnie na obszarach przeznaczonych do rewitalizacji.

f) liczba osób uzależnionych od alkoholu na terenach rewitalizowanych jest mniej więcej o 25% wyższa aniżeli na pozostałej części miasta

Wynika to przede wszystkim z faktu, iż na obszarach rewitalizowanych jest większa dostępność alkoholu aniżeli w pozostałej części miasta, ponieważ na obszarach rewitalizowanych funkcjonują sklepy spożywcze, które mają długie godziny otwarcia. Poza

tym sklepy te znajdują się w niedalekiej odległości od miejsca zamieszkania osób uzależnionych od alkoholu.

- g) liczba obiektów będących pod ochroną konserwatorską w zakresie urbanistyki i architektury na obszarach rewitalizowanych stanowi blisko 80% wszystkich obiektów tego typu zlokalizowanych na terenie Bieżunia**

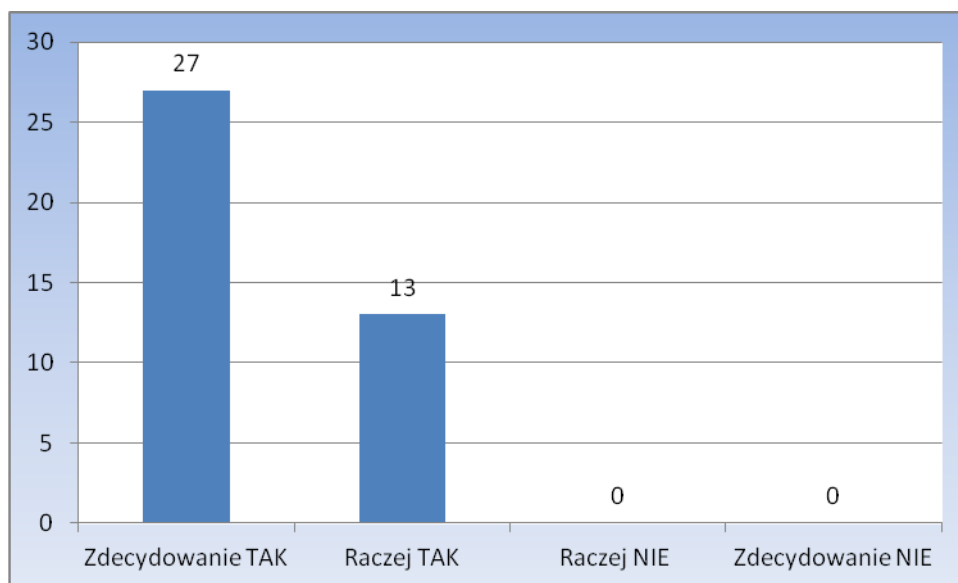
Można powiedzieć, że na obszarach rewitalizowanych nie tylko mamy do czynienia z stosunkowo dużą liczbą obiektów zabytkowych, ale również z zabytkami o niespotykanej wartości historycznej i architektonicznej.

7. OPIS PRZEPROWADZONYCH KONSULTACJI SPOŁECZNYCH ORAZ WNIOSKI DLA PROGRAMU REWITALIZACJI

Zarówno podczas seminariów, jak też podczas wywiadów bezpośrednich respondenci jednogłośnie stwierdzili, że miastu Bieżuń zdecydowanie jest potrzebny Lokalny Program Rewitalizacji. Upatrują oni w nim szansę dla Bieżunia na rozwój oraz skuteczne przeciwdziałanie najbardziej palącym problemom obszarów wyznaczonych do rewitalizacji. Poniżej zaprezentowane zostały szczegółowe wyniki ankiet.

Uzasadnienie wyboru tego zadania do realizacji w ramach Programu Rewitalizacji dla Miasta Bieżuń na lata 2016 – 2022:

- 1) Czy Pana(i) zdaniem miastu potrzebny jest program ożywienia gospodarczego, społecznego i przestrzenno-środowiskowego w postaci Lokalnego Programu Rewitalizacji Miasta Bieżuń?**

Wszyscy uczestnicy badania opowiedzieli się (27 zdecydowanie tak i 13 raczej tak) odpowiedziało, że zdecydowanie potrzebny jest program ożywienia gospodarczego i społecznego w postaci Lokalnego Programu Rewitalizacji Miasta Biežuń. Nikt z pytanych nie udzielił odpowiedzi, że Program Rewitalizacji jest bezzasadny.

2) Jaki obszar miasta powinien być Pana(i) zdaniem poddany procesowi rewitalizacji? Proszę podać zakres terytorium – jego granice oraz jaki jest Pana(i) związek z tym terenem (np. miejsce zamieszkania, dawne/obecne miejsce pracy, miejsce prowadzenia działalności gospodarczej, miejsce rekreacji i wypoczynku)?

Na powyższe pytanie odpowiedzi udzieliło tylko 62,5% osób wypełniających ankietę. Reszta pozostawiła puste pole, bądź informację niezgodą z zadaniem pytaniem. Zdecydowana większość odpowiedzi dotyczyła obecnego miejsca zamieszkania bądź obecnego miejsca pracy. Respondenci, wśród obszarów, które ich zdaniem powinny zostać poddane procesowi rewitalizacji, najczęściej wymieniali:

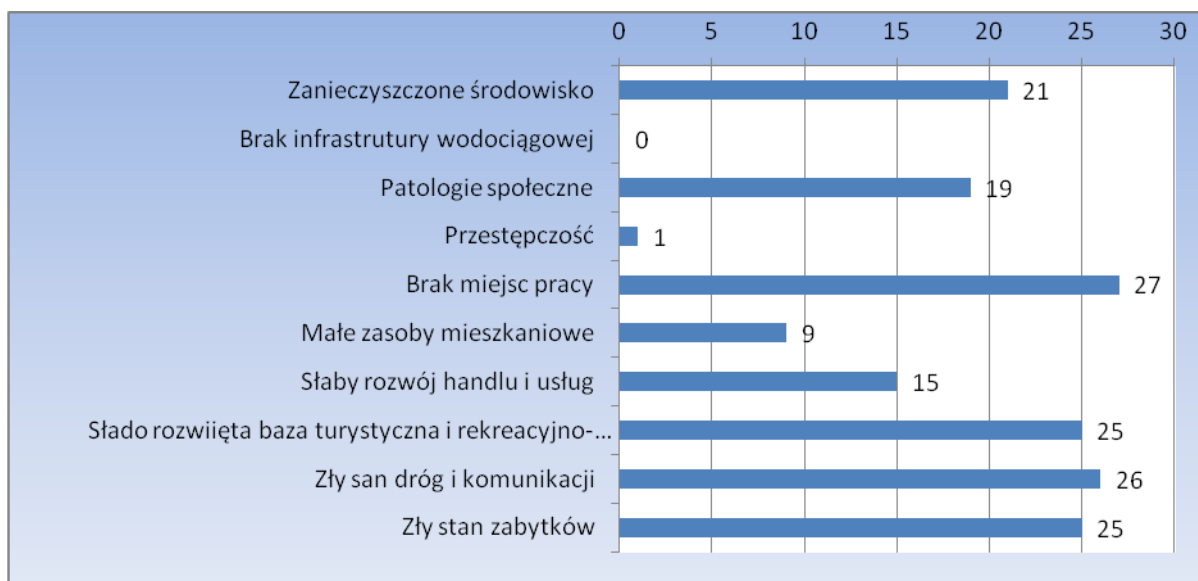
Park	(16 głosów)
Ul. Stary Rynek	(16 głosów)
Pałac Zamoyskiego	(7 głosów)

Plac Targowy	(2 głosy)
Kościół Św. Stanisława	(1 głos)
Dom Stefana Gołębiowskiego	(1 głos)

Oraz poniższe ulice:

Poświętna	(6 głosów)
Leśna	(5 głosów)
Warszawska	(5 głosów)
Nadwkrzańska	(5 głosów)
Zamkowa	(4 głosy)
Mławska	(4 głosy)
Zamoyskiego	(4 głosy)
Borek	(3 głosy)
Sosnowa	(2 głosy)
Prosta	(2 głosy)
Kościelna	(2 głosy)
Sierpecka	(2 głosy)
Płocka	(2 głosy)
Ogrodowa	(1 głos)
Nowy Rynek	(1 głos)
Targowa	(1 głos)

3) Dlaczego Pana(i) zdaniem ten obszar jest zdegradowany? (Proszę zaznaczyć maksymalnie 5 odpowiedzi)

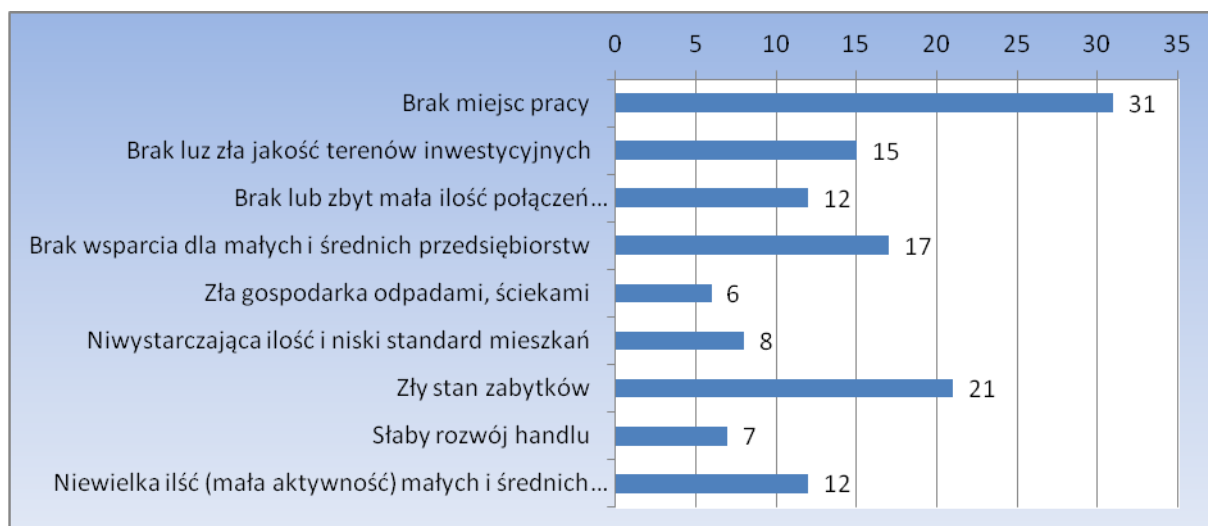

Dodatkowe odpowiedzi, wpisane jako „Inne”:

- zły stan parku
- zły stan budynków mieszkalnych
- słaby rozwój przemysłu
- pogłębiający się proces osuszania terenu
- zniszczenie naturalnych walorów okolicy
- brak odpowiedniego uregulowania systemów rzecznych
- nadmierne zagęszczenie ferm kurzych i chlewni

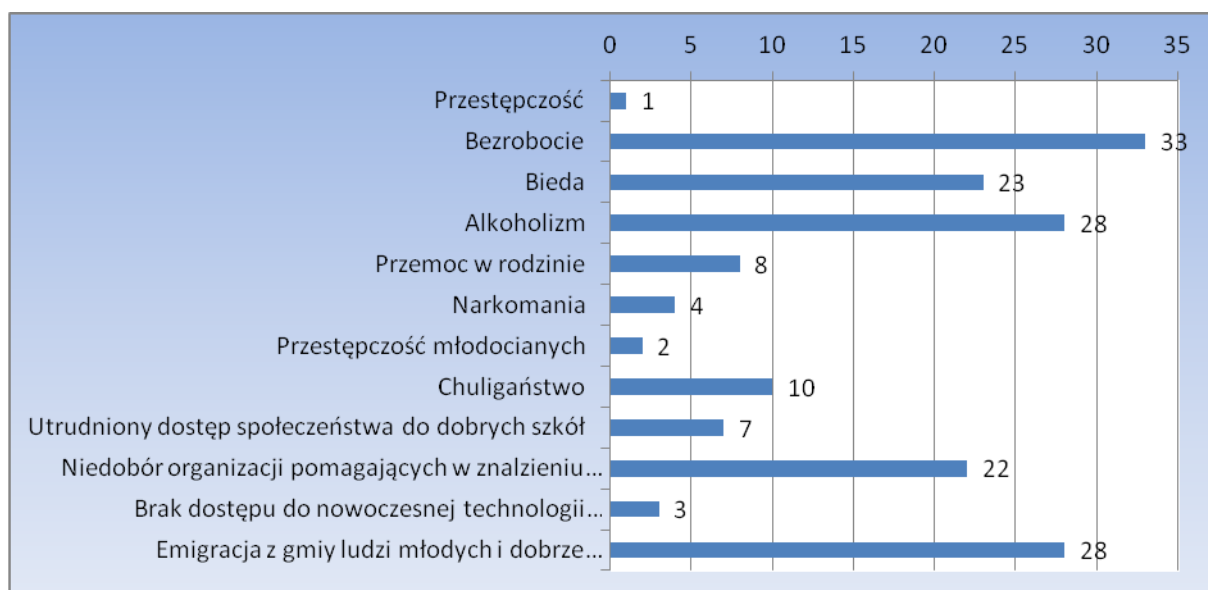
Na pytanie „dlaczego Pana/Pani zdaniem wskazany obszar jest zdegradowany, najczęściej odpowiedzi padło, że główną przyczyną jest brak miejsc pracy, zły stan dróg, zły stan zabytków, zanieczyszczone środowisko oraz szeroko rozumiany zastój gospodarczy.

4) Jakie problemy ekonomiczne, na wskazanym obszarze, chciałby Pan(i) rozwiązać w procesie rewitalizacji? (Proszę zaznaczyć maksymalnie 4 odpowiedzi)

Pytanie „jakie problemy ekonomiczne chciałby Pan/Pani rozwiązać w procesie rewitalizacji” pokazało, że zwiększenie ilości miejsc pracy na rzeczonym obszarze polepszyłoby sytuację ekonomiczną. Ponad to pytani wskazywali zły stan zabytków, brak wsparcia dla sektora MŚP oraz złą jakość terenów inwestycyjnych jako zagrożenia rozwoju gospodarczego terenu rewitalizacji.

5) Jakie problemy społeczne, na wskazanym obszarze, chciałby Pan(i) rozwiązać w procesie rewitalizacji? (Proszę zaznaczyć maksymalnie 4 odpowiedzi)

Dodatkowe odpowiedzi, wpisane jako „Inne”:

- zły stan zdrowia mieszkańców

Rozwiązaniem problemów społecznych jakie istnieją na rzeczonym obszarze byłoby zwiększenie ilości miejsc pracy, walka z alkoholizmem, zwiększenie ilości organizacji pomagających w znalezieniu pracy oraz zahamowanie procesu emigracji młodych ludzi z terenu gminy do większych miast (Warszawa). Wskazanie tych problemów jako najważniejszych świadczy o dużej świadomości społeczno gospodarczej mieszkańców Gminy.

6) Jakie problemy związane z jakością życia, na wskazanym obszarze, chciałby Pan(i) rozwiązać w procesie rewitalizacji? (Proszę zaznaczyć maksymalnie 4 odpowiedzi)

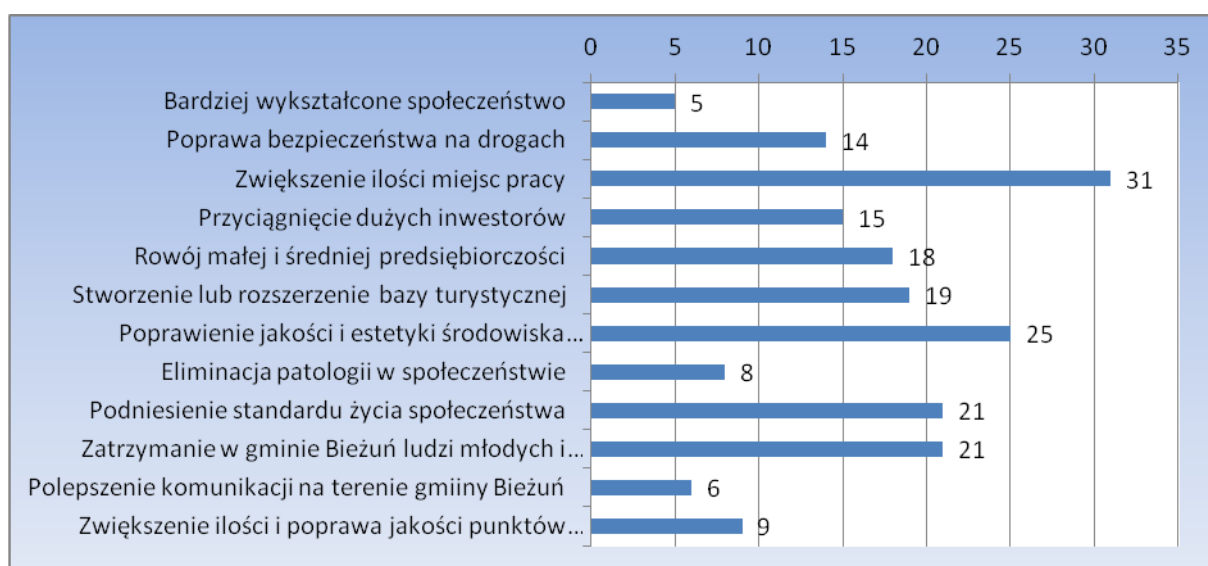

Dodatkowe odpowiedzi, wpisane jako „Inne”:

- zły stan środowiska, powietrza i wody

Respondenci pytani co mogłoby poprawić jakość życia na w/w terenie odpowiadali, że poprawa estetyki otoczenia, poprawa infrastruktury wokół budynków mieszkalnych, zwiększenie i uaktywnienie instytucji kulturalnych oraz pobudzenie społeczeństwa do wspólnych działań i współpracy.

7) Jakie zostaną osiągnięte efekty, według Pana(i), w procesie rewitalizacji? (Proszę zaznaczyć maksymalnie 6 odpowiedzi)

Za najistotniejsze efekty procesu rewitalizacji uważa się zwiększenie ilości miejsc pracy, poprawę estetyki i jakości środowiska podniesienie standardu życia społeczeństwa, zatrzymanie młodych ludzi w Bieżuniu oraz co jest bardzo podkreślane stworzenie i poszerzenie bazy turystycznej.

8) Na jakie przedsięwzięcia, które zamierzałby Pan(i) zrealizować w ramach programu rewitalizacji, chciałby Pan(i) otrzymać wsparcie finansowe?

Wśród udzielonych odpowiedzi pojawiły się:

Budowa i naprawa dróg

(8 głosów)

Chodniki i krawężniki	(4 głosy)
Aktywizacja bezrobotnych i zwiększenie ilości miejsc pracy	(4 głosy)
Odnowa zabytków	(3 głosy)
Rewitalizacja parku	(3 głosy)
Remont placu targowego	(2 głosy)
Podniesienie standardu życia społecznego	(2 głosy)

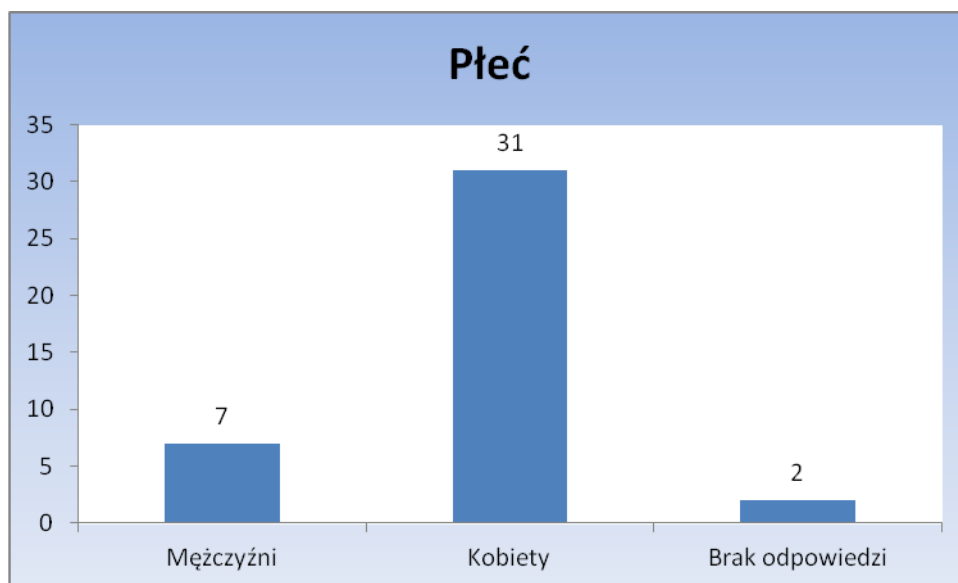
Pojedyncze głosy zostały oddane na:

Parkingi, przedszkole, plac zabaw, miejska siłownia w parku, boiska, ścieżka rowerowa wzdłuż Wkry, ośrodek kulturalno-wypoczynkowy dla dzieci i młodzieży, zwiększenie ilości mieszkań, rozwój przedsiębiorczości, remonty domów (elewacji, pokrycia dachów), rozwój gastronomii, ochrona środowiska, naprawa i budowa nowych urządzeń melioracyjnych, budowa zbiorników retencyjnych dla rolnictwa, wodociągi.

Poprawa infrastruktury drogowej, naprawa chodników, zwiększenie ilości miejsc pracy, odnowa cennych i niepowtarzalnych w Polsce zabytków to są te inwestycje na które respondenci chcieliby uzyskać wsparcie finansowe.

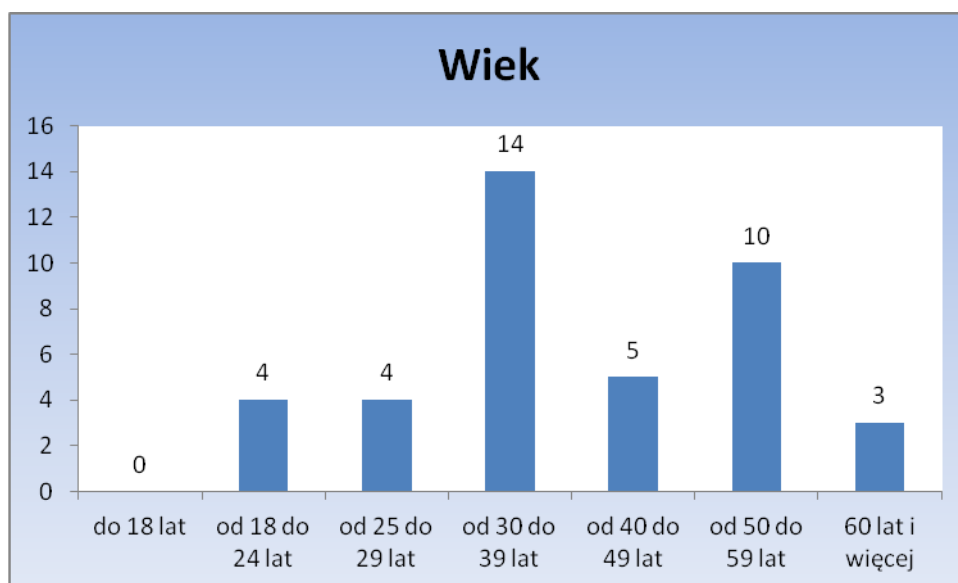
Metryczka – dane osób wypełniających ankiety

M 1. Płeć

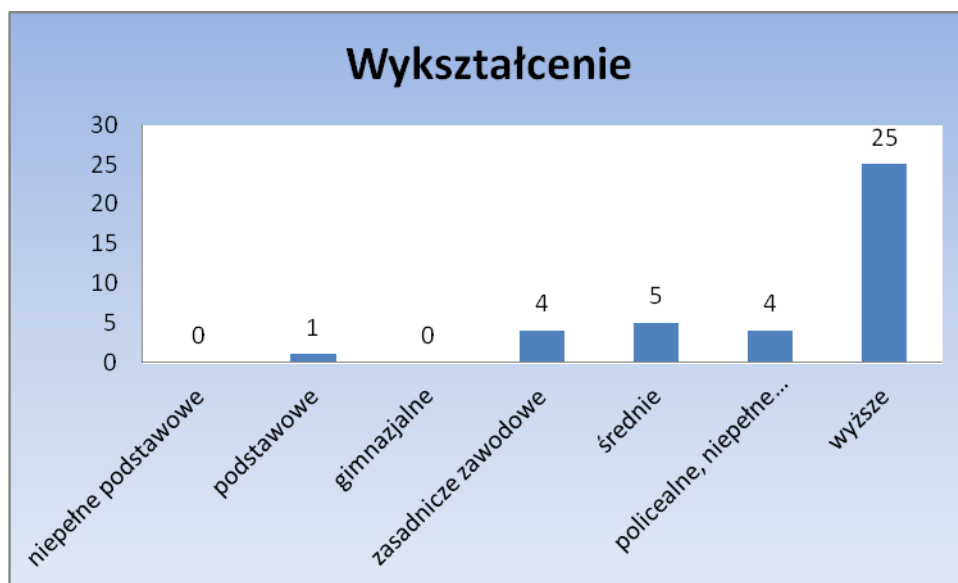
W badaniu przeważająca ilość respondentów to kobiety, co wskazuje na większe zaangażowanie kobiet w sprawy społeczne.

M2. Wiek

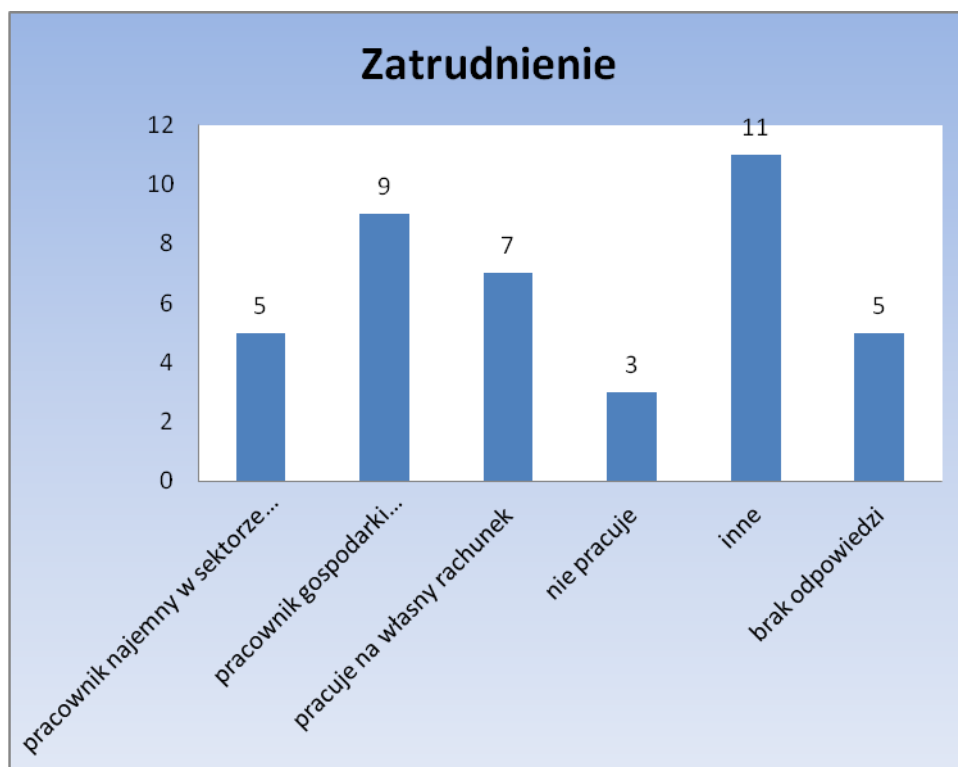
Najwięcej osób biorących udział w badaniu to osoby z przedziału wiekowego 30 – 39 oraz 50 – 59

M3. Wykształcenie

Wykształcenie respondentów biorących udział w badaniu w przeważającej ilości jest wyższe.

M4. Czy Pan/Pani pracuje zawodowo jako:

Zatrudnienie osób biorących udział w badaniu jest bardzo zróżnicowane.

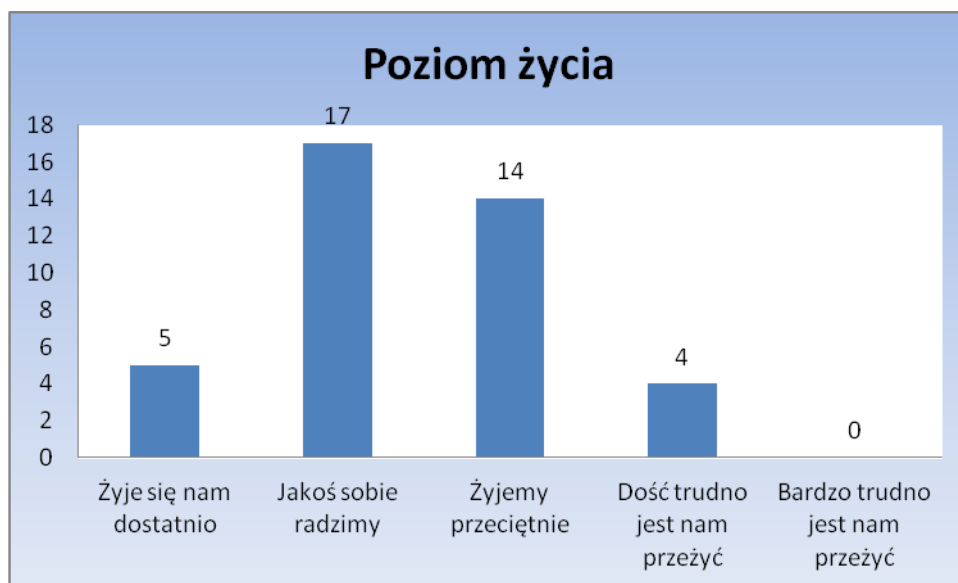
M5. Ile osób, razem z Panem/Panią, należy do Pana(i) gospodarstwa domowego?

Średnia ilość osób w gospodarstwie domowym osoby wypełniającej ankietę: 4

W tym osób pracujących: 2

Ilość dzieci na utrzymaniu: 1

M6. Które ze zdań najlepiej określa Pana(i) odczucia dotyczące poziomu życia Pana(i) rodziny?

Analiza powyższego wykresy wskazuje na przewagę mieszkańców oceniających swoją sytuację finansową jako dość dobrą (odpowiedź: jakoś sobie radzimy). Drugą pod względem częstości grupą respondentów są osoby oceniający swój aktualny poziom życia jako przeciętny. Warto zwrócić uwagę, że liczba osób oceniających sytuację finansową jako bardzo dobrą jest podobna do liczby mieszkańców deklarujących dość trudną sytuację życiową, co wskazuje na istnienie dużych dysproporcji majątkowych na terenie miasta Bieżunia.

8. ZAŁOŻENIA PROGRAMU REWITALIZACJI

Horyzont czasowy Programu Rewitalizacji został określony na podstawie okresów programowania funduszy europejskich. Okres wdrożenia, czyli realizacji Programu Rewitalizacji obejmuje przedział czasowy: lata 2016 – 2022, odnoszące się do nowego okresu programowania w Unii Europejskiej. Obszar rewitalizacji został wyodrębniony w granicach miasta i dotyczy działań inwestycyjnych, które zostaną przeprowadzone i pozwolą na poprawę funkcjonowania poszczególnych czynników (zwiększenie ilości miejsc pracy, bezpieczeństwo publiczne, podniesienie konkurencyjności przedsiębiorstw, podniesienie konkurencyjności miasta), wpływających na życie wszystkich mieszkańców Bieżunia.

Program Rewitalizacji Miasta Biežuń stanowi dokument otwarty, który powinien odzwierciedlać potrzeby i priorytetowe działania związane z rozwojem społecznym, gospodarczym i przestrzennym miasta oraz lokalnej społeczności. Elastyczność programu rewitalizacji jest zgodna z zasadami długookresowego planowania i jest warunkiem skuteczności jego realizacji. W praktyce oznacza możliwość wprowadzania korekt różnych jego elementów w kolejnych okresach jego realizacji. Jest to szczególnie ważne w sytuacji braku ostatecznej wersji Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Mazowieckiego na lata 2014-2020. Inną istotną przesłanką potrzeby dokonywania zmian jest przewidywana zmienność uwarunkowań na poziomie ponadregionalnym, regionalnym i lokalnym. Program Rewitalizacji powstał z udziałem partnerów społecznych. Do jego opracowania zaproszono wszystkie zainteresowane strony. W wyniku konsultacji społecznych oraz prac Zespołu ds. Rewitalizacji powstał program, który zawiera zbiór projektów służących realizacji jego celów. Zakłada się przyjęcie projektów, co do których będzie możliwe zapewnienie finansowania, a w przypadku założeń współfinansowania zewnętrznego, zapewnienie wkładu własnego i płynności finansowej. Celem PR jest rewitalizacja obszarów zdegradowanych i funkcjonalnie z nimi powiązanych zidentyfikowanych, jako problemowe, w celu przywrócenia im walorów użyteczności kulturowej, gospodarczej, społecznej oraz rekreacyjnej. Działania rewitalizacyjne powinny być przeprowadzane w sposób kompleksowy, co oznacza, że realizowane będą projekty zintegrowane przynoszące korzyści środowiskowe, ekonomiczne, ale przede wszystkim społeczne. Warunkiem realizacji projektu będzie włączenie elementu społecznego w działania infrastrukturalne obszaru rewitalizowanego. Działania te nie mogą być odseparowane od interwencji stanowiąc będą komplementarne z interwencjami EFS wiązki projektów, podporządkowane rozwiązywaniu problemów zdiagnozowanych. Celem jest nie tylko zagospodarowanie obszaru będącego polem działań, lecz również aktywizacja społeczności lokalnych. Dzięki takiemu podejściu następuje poprawa jakości korzystania z przestrzeni, likwidacja izolacji obszarów problemowych oraz poprawa ich estetyki, w szczególności architektonicznej i przyrodniczej. Cel generalny wyraża istotę wizji rozwoju Bieżunia, którego osiągnięcie będzie możliwe poprzez realizację odpowiednich zadań i działań. Cel nadrzędny Gminy Biežuń to: **WZROST POZIOMU ŻYCIA MIESZKANCÓW** Aby sprostać wyzwaniom zidentyfikowanym w diagnozie, niezwykle istotnym jest przeprowadzenie działań pozwalających na realizację programów ożywienia gospodarczego, a w szczególności

na rzecz rozwiązania kwestii społecznych. Projekty z zakresu rewitalizacji realizowane będą jako zintegrowane przedsięwzięcia dotyczące wszystkich aspektów danego obszaru.

Cele strategiczne:

CEL I - ograniczanie zjawiska eksurbanizacji (rozmywanie się granic, rozpraszanie zabudowy, a także zaburzenie ładu i porządku przestrzennego (RPO-WM): 8.5, 8.7, 9.4, 9.7, 9.8, 10.1, 10.3 i 10.3bis. Kwestie społeczne powinny obejmować działania na rzecz grup defaworyzowanych zdefiniowanych w osiach priorytetowych VI, VII i VIII. i przywracanie zdegradowanym obszarom walorów użyteczności gospodarczej, społecznej, kulturowej i środowiskowo - rekreacyjnej.

CEL II - zwiększenie szans na wszechstronny rozwój lokalny, przekładający się na wzrost komfortu życia mieszkańców Bieżunia (inwestycje nakierowane na rozwiązywanie problemów społecznych: ograniczenia koncentracji ubóstwa oraz wykluczenia społecznego obszarów rewitalizowanych). W celu zapobieganiu dalszej degradacji terenu, planowane są działania zmierzające do przekształcenia i wykorzystania obszarów problemowych do celów społecznych, gospodarczych, środowiskowych oraz kulturalnych. Rewitalizacja gospodarcza ukierunkowana zostanie na działania w obszarze wsparcia przedsiębiorczości i samozatrudnienia, wspierania gospodarki społecznej, podejmowania lokalnych inicjatyw na rzecz zatrudnienia oraz wspierania mobilności pracowników. Natomiast w zakresie rewitalizacji fizycznej realizowane będą zadania dotyczące głębokiej przebudowy i adaptacji zdegradowanych obiektów i obszarów. Do najważniejszych celów rewitalizacji należą: zmiana sposobu użytkowania wspólnych przestrzeni miejskich i wiejskich (budynków muzealnych, placów, skwerów, parków), wokół których można koncentrować działalność gospodarczą. O obszarze problemowym/zdegradowanym możemy mówić w sytuacji, gdy na danym terenie stan kryzysowy występuje nie tylko w odniesieniu do sfery architektoniczno - urbanistycznej czy przestrzennej danego obszaru, lecz związany jest przede wszystkim ze sferą gospodarczą i społeczną, warunkującą funkcjonalność terenu. Podstawowym kryterium wskazania obszaru jako „kryzysowego” i wskazania go do działań z zakresu rewitalizacji powinien być fakt, iż sytuacja zastana jest tam gorsza/trudniejsza niż średnia dla danego obszaru.

9. PLANOWANE DZIAŁANIA REWITALIZACYJNE W LATACH 2016-2022 WRAZ ZE ŹRÓDŁAMI FINANSOWANIA

Zadania inwestycyjne o charakterze rewitalizacyjnym planowane do zrealizowania w latach 2016-2022 będą nakierowane w dużej mierze na ożywienie społeczno-gospodarcze obszarów rewitalizowanych celem znacznego ograniczenia występujących na nich problemów, którym nie daje się przeciwdziałać tradycyjnymi metodami.

Wiele ze zrealizowanych w ramach Programu Rewitalizacji projektów będzie bowiem generowało nowe miejsca pracy dla mieszkańców obszarów uznanych za zdegradowane, dzięki czemu powinien obniżyć się na tych terenach m.in. poziom ubóstwa, bezrobocia oraz przestępczości. Ponadto, powinna poprawić się również estetyka terenów rewitalizowanych, a także stan techniczny obiektów zabytkowych. Na skutek poprawy stanu technicznego infrastruktury edukacyjno-sportowo-kulturalnej powinno również nastąpić ożywienie kulturalno-rekreacyjne wśród mieszkańców.

Realizacja inwestycji rewitalizacyjnych na terenie miasta Biežuń ma bardzo silne poparcie ze strony wielu partnerów. Wszystkie instytucje, poza samymi mieszkańcami Miasta i Gminy, bardzo aktywnie włączają się zarówno w proces przygotowawczy jak i realizacyjny poszczególnych inwestycji. Udzielone wsparcie dla działań rewitalizacyjnych ze strony ww. podmiotów pozwala sądzić, iż *Program Rewitalizacyjny dla Miasta Biežuń na lata 2016-2022* spełni swoje cele. Podczas realizacji Programu z pewnością liczba partnerów będzie się systematycznie zwiększała.

Realizacja działań inwestycyjnych na obszarach objętych rewitalizacją powinny mieć charakter kompleksowy i służyć zarówno poprawie jakości życia mieszkańców miasta Biežuń, jak również przyczynić się do jego ożywienia społeczno-gospodarczego. Projekty przewidziane w ramach rewitalizacji muszą być realizowane jako kompleksowe przedsięwzięcia dotyczące wszystkich aspektów wpływających na sytuację kryzysową rewitalizowanego obszaru. Dotyczy to w szczególności takich działań jak:

1. Zagospodarowanie infrastrukturalnych z przeznaczeniem na cele społeczne, obejmujące: placówki oferujące wsparcie dzienne dla dzieci i młodzieży (np. żłobki, przedszkola i inne

formy wychowania przedszkolnego, szkoły, świetlice, w tym środowiskowe); obiekty rekreacyjne (np. ścieżki zdrowia, place zabaw, boiska); obiekty infrastruktury kulturalnej; obiekty, w których świadczone są usługi służące aktywizacji społecznej i zawodowej mieszkańców; obiekty wielofunkcyjne, w których łączone są różne funkcje społeczne;

2. Działania prowadzące do ożywienia gospodarczego rewitalizowanych obszarów (np. zagospodarowanie przestrzeni w celach gospodarczych);

3. Zagospodarowanie przestrzeni na cele publiczne lub społeczne (np. place, skwery, parki);

4. Modernizacja budynków użyteczności publicznej w celu poprawy ich estetyki zewnętrznej;

5. Modernizacja, renowacja części wspólnych wielorodzinnych budynków mieszkalnych, tj. odnowienie elementów strukturalnych budynku (dachy, fasady, okna i drzwi w fasadzie, klatki schodowe i korytarze, windy). Projekty z zakresu mieszkalnictwa w zakresie modernizacji energetycznej budynków muszą mieć uzasadnienie w audycie energetycznym. Jeżeli to wynika z audytu energetycznego – możliwa jest ingerencja w substancję budynku w szerszym zakresie niż przywołany powyżej.

Głównym celem podejmowanych działań będzie rewitalizacja obiektów i modernizacja terenów użyteczności publicznej w celu poprawy ich funkcjonalności, rozszerzenia dotychczasowych funkcji oraz ich dostosowania do nowych potrzeb w zakresie usług, turystyki, rekreacji, kultury i edukacji. Realizacja zamierzeń rewitalizacyjnych przyczyni się także do zwiększenia atrakcyjności inwestycyjnej miasta, a przez to do zmniejszenia dysproporcji występujących pomiędzy rozwojem wskazanego obszarów zdegradowanych w odniesieniu do ośrodków o podobnym potencjale społeczno-gospodarczym w regionie.

Jako, że program rewitalizacji zakłada kompleksowe ożywienie obszaru miasta, niezbędne dla osiągnięcia założonych celów jest uwzględnienie w planie inwestycyjnym działań o charakterze społecznym, wymierzonych w eliminację występujących na niniejszym terenie problemów społecznych oraz zjawisk dysfunkcyjnych. Zjawiska te związane są głównie ze sferą ubóstwa, uzależnień, przestępczości, wykluczenia osób starszych i niepełnosprawnych, niewystarczającą liczbą miejsc pracy oraz brakiem alternatywnych form spędzania wolnego czasu. Działania zaplanowane w ramach programu rewitalizacji

zorientowane są zatem przede wszystkim na aktywizację społeczności lokalnej, integrację jej członków poprzez promowanie form aktywnego spędzania czasu, prezentację dorobku kulturowego miasta, popularyzację produktów lokalnych, propagowanie współpracy instytucji i organizacji pozarządowych działających w obszarze polityki społecznej, takich jak: kultura, oświata, służba zdrowia i bezpieczeństwo. Efektywność realizacji zaplanowanych działań społecznych będzie dodatkowo wzmacniana poprzez ich bezpośrednie powiązanie z działaniami inwestycyjnymi.

10. PLAN ZADAŃ NA LATA 2016-2022

Przedsięwzięcia inwestycyjne planowane w ramach drugiego podokresu będą się koncentrowały przede wszystkim na ochronie zabytkowych części miasta, modernizacji infrastruktury niezbędnej do rozwoju miasta, a także poprawy jego estetyki. Lista tych inwestycji będzie systematycznie uzupełniana o nowe pozycje generowane przez lokalnych partnerów. W dużej mierze będą to więc działania podyktowane bieżącymi potrzebami lokalnymi. Planowane zadania realizowane będą zarówno przez Gminę Biežuń, jak i beneficjentów zewnętrznych.

Szczegółowy opis planowanych przedsięwzięć przedstawiają poniższe zestawienia:

REWITALIZACYJNE ZADANIA INWESTYCYJNE	
1. Rewitalizacja parku miejskiego w Bieżuniu	
Obszar	A
Zakres rzeczowy wraz z opisem projektu	Pielęgnacja zadrzewienia, budowa oświetlenia, remont alejek w otoczeniu parku, modernizacja parkingu, zamontowanie ławek, koszy, monitoring.
Szacunkowy kosztorys do zakresu rzeczowego	2 200 000 zł
Przewidywany harmonogram realizacji projektu	2017-2022
Uzasadnienie	Celem realizacji zadania jest ochrona i waloryzacja dziedzictwa przyrodniczego w ramach wspierania rozwoju społeczno-gospodarczego. Realizacja projektu

	<p>przyczyni się do poprawy ładu przestrzennego, wzrostu atrakcyjności i aktywizacji turystycznej miasta, a także promocji walorów historycznych i kulturowych, co powinno doprowadzić do zwiększenia liczby odwiedzających miasto, a tym samym będzie prowadzić do wzrostu mobilności zawodowej mieszkańców poprzez powstanie przedsiębiorstw w branży turystycznej. Modernizacja parku miejskiego stwarza miejsce atrakcyjnego wypoczynku dla mieszkańców Bieżunia, zwłaszcza miejsce na rodzinne spacerzy z dziećmi. dzięki projektowi uporządkowany zostanie obszar centrum Bieżunia, któremu zostanie nadany nowy ład i charakter oraz przywrócony zostanie dawny wygląd. Realizacja projektu przyczyni się do przeciwdziałania marginalizacji rewitalizowanego obszaru. Nowo wybudowany plac zabaw stanowi miejsce, w którym dzieci mogą aktywnie spędzać czas. Budowa oświetlenia poprawi ich bezpieczeństwo oraz zwiększy atrakcyjność parku.</p>
2. Modernizacja na cele wystawiennicze obiektów wchodzących w skład Muzeum Małego Miasta w Bieżuniu oddział Muzeum Wsi Mazowieckiej w Sierpcu wraz z usługami towarzyszącymi.	
Obszar	A
Zakres rzeczowy wraz z opisem projektu	<p>Muzeum Małego Miasta w Bieżuniu oddział Muzeum Wsi Mazowieckiej w Sierpcu tworzą następujące obiekty wpisane do rejestru zabytków:</p> <ul style="list-style-type: none"> - drewniany budynek dawnego szpitala z przełomu xviii i xix wieku, ul. Stary rynek 19 (rejestr zabytków nr 301/91) – obecnie główna siedziba muzeum ze stałymi ekspozycjami: „Bieżeń i jego mieszkańcy w dawnych latach”, „gabinet i wnętrza mieszkalne lekarza z małego miasteczka mazowieckiego”, salą wystaw czasowych oraz pomieszczeniami administracyjnymi i magazynami, - budynek murowany z 1902 roku, ul. Zamkowa 2 (rejestr zabytków nr 303/91) – obecnie nieużytkowany, - dawny spichlerz z początku xix wieku – obecnie nieużytkowany (rejestr zabytków nr 302/91), - drewniany budynek z początku xix wieku, ul. Zamkowa 4, (rejestr zabytków nr 302/91), dom poety Gtefana gołębiowskiego wraz z ogrodem – obecnie nieużytkowany. <p>W2010 roku została opracowana kompleksowa dokumentacja z projektem architektonicznym prac konserwatorskich wszystkich w/w obiektów wraz z otoczeniem.</p> <p>W pierwszej kolejności planowane są prace przy obiekcie murowanym z 1902 roku, gdzie została zaprojektowana multimedialna sala wystaw czasowych, pracownie specjalistyczne, punkt kasowy wraz ze sklepikiem wydawnictw i pamiątek muzealnych, a także pomieszczenia administracji. Na tym etapie prac planuje się też uruchomienie kotłowni olejowej usytuowanej w budynku gospodarczym na terenie</p>

	ogrodu Stefana Gołębiowskiego. Kolejnym etapem będą prace konserwatorskie drewnianego budynku Stefana Gołębiowskiego, w którym planuje się rekonstrukcję wnętrz mieszkalnych poety (salonik, jadalnia, sypialnia, kuchnia, biblioteka) oraz gabinetu ostatniego urzędującego w tym budynku XIX wiecznego burmistrza Bieżunia Józefa Blocha, a także zabytkowego ogrodu. W spichlerzu usytuowanym obok, planowane są rekonstrukcje charakterystycznych dla małego miasteczka warsztatów rzemieślniczych (szewc, stolarz, tkacz, fryzjer, kowal). Ostatnim etapem objętym programem rewitalizacji jest wchodzący w skład Biezuńskiego małomiasteczkowego skansenu – szpital z przełomu XIX i XX wieku. Program wystawienniczy w tym budynku przewiduje realizację wnętrz mieszkalnych oraz gabinetu lekarza z małego miasteczka. Istniejące: gabinet, sypialnia i salonik zostaną wzbogacone o kuchnię i jadalnię. aranżacja funkcjonującej na pierwszym piętrze ekspozycji „Biezuń i jego mieszkańcy w dawnych latach” zostanie poddana kompleksowej zmianie, wzbogacona o nowe eksponaty, gabloty i oświetlenie.
Szacunkowy kosztorys do zakresu rzeczowego	ok 7 000 000 zł
Przewidywany harmonogram realizacji projektu	2016 – 2019
Uzasadnienie	Zły stan techniczny poszczególnych obiektów (trzech bardzo zły), przestarzałe instalacje elektryczne, wodno – kanalizacyjne, grzewcze, brak instalacji przeciwłamaniowych, przeciwpożarowych, a co za tym idzie, brak możliwości użytkowania budynków, w pełni uzasadniają potrzebę przeprowadzenia w/w prac. Uratowanie tego cennego zabytkowego zespołu architektury, będącego jedynym w Polsce przykładem skansenu małomiasteczkowego, przyczyni się zachowania go dla kolejnych pokoleń i kontynuacji zaczętych ponad 40 lat temu działań społeczników z Bieżunia.
3. Modernizacja boiska sportowego przy Zespole Placówek Oświatowych w Bieżuniu	
Obszar	A
Zakres rzeczowy wraz z opisem projektu	Remont boiska trawiastego. modernizacja trybun z wykonaniem zadaszenia oraz wyposażenie (stojaki na rowery, kosze na śmieci). budowa oświetlenia, budowa ogrodzenia.
Szacunkowy kosztorys do zakresu rzeczowego	500 000
Przewidywany	2018 – 2020

harmonogram realizacji projektu	
Uzasadnienie	<p>Projekt jest kompleksowym przedsięwzięciem służącym rozwojowi bazy sportowej na terenie gminy Biežuń oraz spełniającym potrzebę rekreacji, wypoczynku i rozrywki społeczności lokalnej dającym możliwość różnych form spędzania wolnego czasu. Boisko oprócz tego, że służy prowadzeniu zajęć szkolnych, stanowi idealne miejsce do organizacji różnych imprez rekreacyjno-kulturalnych dla społeczności lokalnej. Zmodernizowane boisko sportowe przyczyni się do rozwoju sportu i postaw sportowych w gminie Biežuń. Dobra infrastruktura techniczna umożliwi organizację cyklicznych zajęć sportowych, treningów oraz spotkań sportowych, a tym samym przyczyni się do popularyzacji sportu i zdrowego stylu życia. Boisko sportowe głównie będzie służyło młodzieży na terenie gminy, umożliwi im aktywne spędzanie wolnego czasu, a tym samym będzie spełniało funkcje wychowawcze i zapobiegawcze rodzenia się patologii i przestępczości wśród młodego pokolenia. Modernizacja boiska wraz z infrastrukturą sportową oraz ogrodzeniem przy ZPO w Bieżuniu poprawi bezpieczeństwo uczniów i innych osób korzystających z tego obiektu. Również społeczność lokalna odczuje zalety, ponieważ podczas imprez rekreacyjno-kulturalnych, odbywających się na boisku będzie możliwość organizowania różnych zawodów, konkursów z wykorzystaniem nowej infrastruktury sportowej.</p>
4. Rewitalizacja Pałacu Zamoyskich wraz z parkiem podworskim z XVII wieku	
Obszar	C
Zakres rzeczowy wraz z opisem projektu	<p>Kompleksowa odbudowa cennego architektonicznie Pałacu Zamoyskich z przyległymi budynkami o powierzchni ok. 2000 m². Renowacja Parku Krajobrazowego ok. 12 ha łącznie z odtworzeniem stosunków wodnych wokół pałacu. Koncepcja zagospodarowania polega na utworzeniu w pałacu sali muzeum historycznego Konstytucji 3 - go maja, utworzeniu w oficynie bocznej hotelu z około 30 pokojami noclegowymi, utworzenie w pałacu sali konferencyjnej, zagospodarowaniu piwnic na cele gastronomiczne, zagospodarowaniu oficyny na zaplecze odnowy biologicznej.</p>
Szacunkowy kosztorys do zakresu rzeczowego	75 000 000 zł
Przewidywany harmonogram realizacji projektu	2017 – 2022
Uzasadnienie	<p>Uruchomienie działalności pałacu miałyby dużą wartość edukacyjną, jak również stymulowałyby działalność handlowo – usługową na terenie miasta. Nastąpiłaby generacja nowych miejsc pracy w różnych dziedzinach lokalnej gospodarki.</p>

5. Modernizacja ul. poświętej w Bieżuniu	
Obszar	B
Zakres rzeczowy wraz z opisem projektu	Przebudowa ul. Poświętej w Bieżuniu wraz z modernizacją oświetlenia. Przebudowana zostanie droga na odcinku ok. 300m oraz chodnik na odcinku ok. 450m. Wykonanie przebudowy ulicy zapewni możliwość dojazdu do posesji oraz spełni kryteria ochrony konserwatorskiej. Stworzone zostanie również połączenie z drogą wojewódzką nr 541, poprawi się bezpieczeństwo mieszkańców i pozostałych uczestników drogi, a także ulegnie poprawie wygląd i estetyka oraz atrakcyjność turystyczna Bieżunia. Przebudowana zostanie również energetyczna sieć napowietrzna na kablową sn-15 kv i nn-0,4 kv, napowietrzna stacja transformatorowa na typową stację kontenerową 15/0,42 kv oraz budowa linii kablowej nn-0,4 kv oświetlenia ulicznego. Realizacja przedmiotowej inwestycji wpłynie na polepszenie koniunktury gospodarczej i społecznej w gminie i sprawi, że stanie się ona bardziej atrakcyjna nie tylko dla mieszkańców, lecz również dla osób przejezdnych.
Szacunkowy kosztorys do zakresu rzeczowego	528 000 zł
Przewidywany harmonogram realizacji projektu	2018 – 2020
Uzasadnienie	Celem realizacji zadania jest poprawa stanu systemu komunikacji publicznej miasta Bieżunia. Poprawie ulegnie system transportowy. Wykonanie zadania sprzyjać będzie poprawie spójności komunikacyjnej i przestrzennej, poprawie standardu i jakości regionalnej sieci drogowej oraz bezpieczeństwa ruchu drogowego, a także zwiększeniu atrakcyjności i dostępności terenów inwestycyjnych. Realizacja projektu pomoże przeciwdziałać marginalizacji społecznej i ekonomicznej oraz przyczyni się do zrównoważenia rozwoju, stworzy lepsze warunki do funkcjonowania podmiotów gospodarczych, gospodarstw rolnych i instytucji obsługujących mieszkańców, zminimalizuje niekorzystne oddziaływanie na środowisko poprzez obniżenie natężenia hałasu i emisji spalin oraz uporządkowanie wód opadowych na drogach.
6. Modernizacja targowiska miejskiego w Bieżuniu	
Obszar	B
Zakres rzeczowy wraz z opisem projektu	Przebudowa placu targowego, budowa kanalizacji deszczowej, oświetlenia oraz zadaszenia miejsc targowych. przewiduje się wykonanie nawierzchni utwardzonej oraz miejsc parkingowych jezdni manewrowych z kostki betonowej. W celu uporządkowania pracy handlującym zaprojektowano 81 stanowisk handlowych

	zadaszonych. zaprojektowano chodnik z kostki betonowej celem umożliwienia dojścia pieszych do targowiska. Odwodnienie placu targowego w postaci kanalizacji deszczowej podłączonej do istniejącego kolektora. Projektuje się również oświetlenie placu targowego. Każda z wydzielonych sekcji (miejsc targowych) będzie miała możliwość zasilania prądem 220 V.
Szacunkowy kosztorys do zakresu rzeczowego	1 530 000 zł
Przewidywany harmonogram realizacji projektu	2018 – 2020
Uzasadnienie	Celem realizacji zadania jest rozwój lokalnej przedsiębiorczości i promocja działalności gospodarczej na terenie miasta. Dodatkowo inwestycja przyczyni się do uporządkowania przestrzeni publicznej, uzupełnienia stanu infrastruktury, poprawi się wygląd i estetyka miasta oraz warunki życia mieszkańców. Zwiększy się atrakcyjność terenu gminy, będąca przesłanką do jej dalszego rozwoju.
7. Budowa terenu rekreacyjno-sportowego przy ul. Leśnej w Bieżuniu	
obszar	B
Zakres rzeczowy wraz z opisem projektu	Budowa kąpieliska oraz pomostu, budowa boiska do gry w piłkę siatkową, budowa siłowni zewnętrznej, budowa oświetlenia i zagospodarowanie zieleni.
Szacunkowy kosztorys do zakresu rzeczowego	2 000 000 zł
Przewidywany harmonogram realizacji projektu	2017 – 2022
Uzasadnienie	Głównym założeniem budowy terenu rekreacyjno-sportowego jest zainteresowanie mieszkańców rekreacją oraz sportem. w mieście i gminie Biežuń nie ma takiego obiektu gdzie można by było na sportowo spędzać czas. Utworzenie małej infrastruktury podniesie atrakcyjność obszaru miasta i gminy. Budowa terenu rekreacyjno-sportowego posłuży rozwojowi fizycznemu oraz integracji okolicznej społeczności oraz rozkwitowi stosunków międzyludzkich.
8. Budowa ścieżki rowerowej w mieście i gminie Biežuń	
Obszar	A, B, C
Zakres rzeczowy wraz z opisem	Budowa szlaku turystycznego w postaci ścieżki rowerowej. przebieg szlaku rowerowego: od miejscowości m. Gołuszyn tj. tablicy informacyjnej o walorach

projektu	rezerwatu przyrody „Gołuska Kępa”, przebiegający przez ten rezerwat, a następnie przez most na Wkrze i dolinę rzeki Wkry do miasta Biežuń. W mieście Biežuń od kościoła Świętej Trójcy, ulicą Nadwkrzańską do rynku w tym Muzeum Małego Miasta Bieżunia, następnie ulicą Zamkową do domu poety i kończąc szlak w Kompleksie Pałacowo-Parkowym A. Zamoyskiego.
Szacunkowy kosztorys do zakresu rzeczowego	6 000 000 zł
Przewidywany harmonogram realizacji projektu	2017 – 2020
Uzasadnienie	Zwiększenie atrakcyjności turystycznej gminy Biežuń, wzrost zatrudnienia na terenie gminy Biežuń. Możliwość nawiązania współpracy i rozwoju z gminą Radzanów.

9. Budowa Przystani kajakowej z zapleczem socjalnym nad Wkrą w Bieżuniu

Obszar	A
Zakres rzeczowy wraz z opisem projektu	Budowa budynku usługowego wraz z zapleczem sanitarnym oraz hangaru z wypożyczalnią sprzętu wodnego (kajaki) oraz rowerów. Budowa pomostu z zejściem do rzeki. Stworzenie ścieżki pieszo-rowerowej wokół przystani.
Szacunkowy kosztorys do zakresu	600 000 zł
Przewidywany harmonogram realizacji projektu	2018 - 2019
Uzasadnienie	Celem tego zadania jest stworzenie bazy do aktywnego wypoczynku i rekreacji. Budowa przystani kajakowej będzie wpływała na rozszerzenie grup turystycznych odwiedzających gminę i poznawania jej uroków. Powstanie kompleksu turystyczny, który stanie się wizytówką Bieżunia. Realizacja inwestycji zwiększy potencjał turystyczno-rekreacyjny, podniesie atrakcyjność miejscowości, poprawi ład przestrzenny, uporządkuje zdegradowane oraz dotychczas nie wykorzystane tereny nadwkrzańskie, co wpłynie na estetykę miejscowości.

10. Remont Miejsko - Gminnego Ośrodka Kultury w Bieżuniu

Obszar	
Zakres rzeczowy wraz z opisem projektu	Remont budynku Miejsko-Gminnego Ośrodka Kultury w Bieżuniu obejmować będzie salę widowiskową i pomieszczenia dydaktyczne (wykonanie nowych podłóg, oświetlenia, malowanie ścian i sufitów), przebudowę holu w celu wydzielenia szatni z recepcją, przebudowa schodów na pierwsze piętro (poszerzenie), remont łazienek, przebudowa instalacji elektrycznej spełniającej

	standardy bhp i ppoż. Dodatkowo budynek zostanie wyposażony w sprzęt taki jak: kurtyna, nagłośnienie i krzesła do widowni.
Szacunkowy kosztorys do zakresu rzeczowego	2 000 000 zł
Przewidywany harmonogram realizacji projektu	2017 – 2022
Uzasadnienie	<p>Zaplanowana inwestycja jest zgodna z strategią rozwoju gminy Biežuń oraz planem rozwoju lokalnego dla gminy Biežuń. Budynek pełni funkcje kulturalne i edukacyjne. Mają tu również swoje siedziby i miejsca spotkań lokalne organizacje społeczne: Miejski Klub Sportowy „Wkra”, Koło Polskiego Związku Wędkarskiego, Biežuńskie Towarzystwo Wędkarskie, Klub Seniora „nad Wkrą”, spotkania grupy wsparcia AA, remont Miejsko-Gminnego Ośrodka Kultury przyczyni się do podniesienia standardu świadczonych usług kulturalnych, co umożliwi rozwój tożsamości społeczności miasta i gminy Biežuń oraz zachowanie jego dziedzictwa kulturowego. Zagwarantuje to również wzrost bezpieczeństwa dzieci i młodzieży biorących udział w zajęciach pozalekcyjnych: plastycznych, teatralnych, tanecznych, a także osób biorących udział w innych imprezach kulturalnych bądź uroczystościach o zasięgu lokalnym i regionalnym. Realizacja zadania posłuży integracji społeczności lokalnej, a także rozwojowi organizacji społecznych.</p> <p>Podsumowując remont łazienek, przebudowa holu w celu wydzielenia szatni, przebudowa schodów, przebudowa instalacji elektrycznej, remont pracowni dydaktycznych, zakup sprzętu nagłaśniającego, zakup krzeseł poprawi funkcjonalność całego obiektu. Wszystko to sprawi, że estetyka bardziej będzie zachęcała do korzystania z szerokiego wachlarza oferty kulturalnej, co przyczyni się do większej liczby osób korzystających ze zmodernizowanego już obiektu. Budynek wraz z całym zapleczem będzie służył realizacji wyżej wymienionych zadań.</p>
11. Adaptacja budynku „Przystani” na obiekt hotelowo – gastronomiczny w Bieżuniu	
Obszar	A
Zakres rzeczowy wraz z opisem projektu	<p>W skład obiektu wchodzi:</p> <ul style="list-style-type: none"> - pokoje hotelowe - restauracja - sala konferencyjna - sala bankietowa. <p>Budowa parkingu</p> <p>Mała architektura: zielen, ławki, latarnie, stojaki na rowery</p>

Szacunkowy kosztorys do zakresu rzeczowego	2 000 000
Przewidywany harmonogram realizacji projektu	2018 - 2020
Uzasadnienie	Bezpośrednim celem projektu jest poprawa jakości infrastruktury noclegowej i gastronomicznej w gminie Biežuń. Realizacja projektu spowoduje wzrost liczby turystów, uruchomienie nowej bazy gastronomicznej i noclegowej. Zwiększy się atrakcyjność gminy Biežuń i oferta kulturalna, wzrośnie liczba miejsc pracy. Poprawie ulegnie estetyka przestrzeni publicznej, wzrośnie rozwój gospodarczy.

REWITALIZACYJNE DZIAŁANIA SPOŁECZNE	
1. Aktywne lato nad Wkrą	
Organizator/realizator	Stowarzyszenie Biežuńskie Towarzystwo Wędkarskie wraz z Urzędem Gminy Biežuń oraz M-GOK
Partnerzy społeczni	Stowarzyszenie Biežuńskie Towarzystwo Wędkarskie wraz z Urzędem Gminy Biežuń oraz M-GOK
Adresaci/beneficjenci społeczni	mieszkańcy gminy Biežuń i turyści
Cel do osiągnięcia	Integracja społeczna, propagowanie tradycji związanej z wędkowaniem, poprawa jakości życia mieszkańców, udostępnienie dla osób niepełnosprawnych, podniesienie atrakcyjności miejsc, zwiększenie współpracy z organizacjami pozarządowymi, pobudzenie aktyw społecznej, promocja regionu, prezentacja lokalnego dorobku kultur kultu, integracja lokalnego środowisk wytwórców, artystów, usługodawców, instytucji kultury i stowarzyszeń, promocja i popularyzacja sportu wśród mieszkańców gminy i nie tylko.
Zakres rzeczowy wraz z opisem projektu	Organizacja koncertów, tradycyjne piecz piec kurczaka, organizacja zawodów wędkarskich, różne programy artystyczne przygotowane przez M-GOK oraz rozrywki sportowe
Szacunkowy kosztorys do zakresu rzeczowego	50 000 zł
Przewidywany harmonogram realizacji projektu	Lipiec każdego roku (2 dni)

Powiązania krzyżowe projektu z projektem inwestycyjnym	Budowa terenu rekreacyjno-sportowego przy ul. leśnej w Bieżuniu
Uzasadnienie wyboru zadania	Realizacja przedsięwzięcia społecznego pozwoli na integrację społeczną, miłe spędzenie czasu, pobudzenie aktywności społecznej oraz zwiększenie współpracy z organizacjami pozarządowymi
2. Zajęcia tańca towarzyskiego dla osób dorosłych, aktywnych zawodowo	
Organizator/realizator	Miejsko-Gminny Ośrodek Kultury w Bieżuniu
Partnerzy społeczni	Towarzystwo Przyjaciół Bieżunia
Adresaci/beneficjenci społeczni	Mieszkańcy miasta i gminy Biežuń
Cel do osiągnięcia	Aktywizacja osób dorosłych aktywnych zawodowo
Zakres rzeczowy wraz z opisem projektu	Przedmiotem projektu jest nauka tańca towarzyskiego dla osób dorosłych, aktywnych zawodowo (25-65 lat). nauka tańca zorganizowana będzie w postaci 3-stopniowego kursu, którego 1 poziom realizowany będzie w przeciągu 3 miesięcy, a ukończenie każdej części potwierdzone zostaje uzyskaniem dyplomu oraz turniejem pokazowym w wykonaniu uczestników kursu. Zajęcia odbywać się będą 2 razy w tygodniu i trwać będą 90 lub 120 minut. Każde zajęcia prowadzić będą wykwalifikowani instruktorzy z wieloletnim doświadczeniem lub goście zaproszeni, specjalizujący się w dziedzinie tańca. Na zajęciach uczestnicy będą mieli możliwość zapoznania się z podstawowymi regułami tańca w parze oraz następującymi rodzajami tańca: walc angielski, tango, walc wiedeński, foxtrot, quickstep, cha cha, samba, rumba, paso doble, salsa, rock'n'roll i disco-samba.
Szacunkowy kosztorys do zakresu rzeczowego	55 000 zł
Przewidywany harmonogram realizacji projektu	Od 1 września 2017 r. do 30 czerwca 2018 r.
Powiązania krzyżowe projektu z projektem inwestycyjnym	Remont M-GOK
uzasadnienie wyboru zadania	
3. Festyn rodzinny	
Organizator/realizator	Gmina Biežuń
Partnerzy społeczni	M-GOK, Stowarzyszenie OSP
Adresaci/beneficjenci	Społeczność lokalna zagrożona problemami uzależnień

społeczni	
Cel do osiągnięcia	Aktywna spędzenie wolnego czasu wolny od używek
Zakres rzeczowy wraz z opisem projektu	Mecz piłki nożnej, gry i zabawy sportowe, zabawy dla dzieci, stoisko degustacyjno-promocyjne, występ zespołu muzycznego, pieczenie kurczaka, smażenie jaj.
Szacunkowy kosztorys do zakresu rzeczowego	20 000 zł
Przewidywany harmonogram realizacji projektu	Lipiec 2017-sierpień 2017
Powiązania krzyżowe projektu z projektem inwestycyjnym	Rewitalizacja Parku Miejskiego w Bieżuniu, budowa terenu rekreacyjno – sportowego przy ulicy Leśnej w Bieżuniu
Uzasadnienie wyboru zadania	Głównym celem projektu jest zwiększenie integracji społecznej mieszkańców gminy Biežuń, umacnianie więzi między poszczególnymi pokoleniami, stworzenie warunków do nawiązywania współpracy i porozumienia, pobudzenie aktywności społecznej, zwiększenia rozwoju społeczeństwa lokalnego, zachęcanie do zdrowego wypoczynku i przełamanie barier społecznych. Projekt ma za zadanie kultywowanie i promowanie dobrej praktyki uczestnictwa młodych ludzi w życiu społecznym. poprzez projekt będą wyrabiane umiejętności zdrowego współzawodnictwa, zaangażowanie uczestników do wspólnych zadań i działań, aktywności kulturalnych i społecznych. Projekt stworzy dobre warunki do integracyjnych spotkań i dobrej zabawy. Osoby zintegrowane poprzez projekt otrzymają ofertę w postaci twórczej zabawy, ruchu na świeżym powietrzu, zdrowej rywalizacji w konkurencjach, w tym dzieci z rodzicami. Festyn rodzinny jest nie tylko znakomitą zabawą dla rodzin, ale też świetną okazją do współpracy podmiotów działających na terenie gminy.
4. Kurs malarstwa dla seniorów	
Organizator/realizator	Miejsko – Gminny Ośrodek Kultury w Bieżuniu
Partnerzy społeczni	Towarzystwo Pryjaciół Bieżunia
Adresaci/beneficjenci społeczni	Mieszkańcy miasta i gminy Biežuń
Cel do osiągnięcia	Aktywizacja osób dorosłych w wieku emerytalnym
Zakres rzeczowy wraz z opisem projektu	Przedmiotem projektu jest kurs malarstwa adresowany do osób dorosłych w wieku emerytalnym, pragnących poznać podstawy malarstwa lub też poszerzyć swoją wiedzę i umiejętności w tym zakresie. Obejmuje warsztaty malarskie prowadzone przez instruktorów. Formuła kursu umożliwi uczestnictwo w nim osobom będącym na różnych poziomach zaawansowania, opiera się bowiem na indywidualnych korektach wykonywanych przez prowadzących go

	instruktorów
Szacunkowy kosztorys do zakresu rzeczowego	35 000 zł
Przewidywany harmonogram realizacji projektu	Czerwiec 2017 – wrzesień 2017
Powiązania krzyżowe projektu z projektem inwestycyjnym	Remont Miejsko – Gminnego Ośrodka Kultury w Bieżuniu
Uzasadnienie wyboru zadania	Zaspokojenie potrzeby integracji i miłego spędzania wolnego czasu, zwiększenie aktywności lokalnej mieszkańców Gminy Biezuń. Aktywizacja osób starszych, stworzenie możliwości rozwijania zainteresowań.
5. Przegląd Amatorskiej Twórczości Klubów Północnego Mazowsza	
Organizator/realizator	Gmina Biezuń
Partnerzy społeczni	Miejsko – Gminny Ośrodek Kultury w Bieżuniu
Adresaci/beneficjenci społeczni	Seniorzy z Północnego Mazowsza
Cel do osiągnięcia	Celem przeglądu jest prezentacja dorobku artystycznego, wymiana doświadczeń i budowanie więzi w środowisku ludzi „złotego wieku” oraz konfrontacja zespołów i solistów, także dobra zabawa i integracja środowisk śiewaczych seniorów naszego regionu, jak również przedstawienie dorobku zespołów artystycznych i solistów działających w Klubach Seniora i innych grupach formacyjnych, stworzenie możliwości konfrontacji ich twórczości artystycznej, pielęgnowanie tradycji ludowych i działalności zespołów artystycznych oraz oddziaływanie na szersze kręgi społeczne poprzez upowszechnianie właściwych form spędzania wolnego czasu.
Zakres rzeczowy wraz z opisem projektu	Prezentacja uczestników. Występy zespołów. Wręczenie podziękowań i pamiątkowych statuletek. Spotkanie integracyjne z poczętunkiem
Szacunkowy kosztorys do zakresu rzeczowego	20 000 zł
Przewidywany harmonogram realizacji projektu	Lipiec 2018
Powiązania krzyżowe projektu z projektem inwestycyjnym	Remont Miejsko – Gminnego Ośrodka Kultury w Bieżuniu
Uzasadnienie wyboru zadania	Przegląd twórczości Klubów Seniora jest jedną z nielicznych okazji do szerzenia szeroko rozumianej kultury w duchu integracji, spotkań i wymiany doświadczeń tego środowiska. Poprzez prezentację śpiewu i innych

	umiejętności artystycznych przed dużą widownią, uczestnicy przeglądu zaspokajają zarówno potrzeby kulturalne jak i potrzeby kontaktu z innymi ludźmi. Skutkiem organizacji takiej imprezy jest popularyzacja twórczości artystycznej seniorów, nawiązywanie przyjaźni, podtrzymywanie tradycji corocznych spotkań, a także popularyzacja tradycji, propagowanie kultury, artystycznych osiągnięć i wskazanie przydatności i korzyści jakie płyną z udziału w tego rodzaju imprezach kulturalnych. Jednocześnie projekt łamie stereotyp, że starszy i niepełnosprawny człowiek nie może brać czynnego udziału w życiu kulturalnym, nie może rozwijać i spełniać się artystycznie. Działania związane z przeglądem przyczyniają się do integracji lokalnego środowiska artystów, zainteresowanego współpracą na tej płaszczyźnie wydarzeń kulturalnych. Istotnym jest pokazanie społeczności lokalnej, że wśród najbliższego otoczenia żyją często osoby starsze lub niepełnosprawne, które posiadają różne uzdolnienia i artystyczną duszę
6. Aktywni mieszkańcy Bieżunia	
Organizator/realizator	Gmina Bieżuń, MGOPS
Partnerzy społeczni	
Adresaci/beneficjenci społeczni	Bezrobotni mieszkańcy
Cel do osiągnięcia	Aktywizacja mieszkańców, znalezienie pracy bądź samozatrudnienie, wychodzenie z bezrobocia. Odbudowa zdolności do samodzielnego świadczenia pracy osób nieatrudnionych
Zakres rzeczowy wraz z opisem projektu	Zorganizowanie i przeprowadzenie kursów przygotowania zawodowego „opiekunki do dzieci”. Szkolenie krawieckie, kurs gastronomiczny. Przygotowanie do otworzenia własnej działalności. Integracja społeczna uczestników projektu. Zorganizowanie staży u pracodawców, zorganizowanie pośrednictwa zawodowego.
Szacunkowy kosztorys do zakresu rzeczowego	1 000 000 zł
Przewidywany harmonogram realizacji projektu	2017 - 2018
Powiązania krzyżowe projektu z projektem inwestycyjnym	Remont Gminno - Miejskiego Ośrodka Kultury
Uzasadnienie wyboru zadania	Podjęcie działań w sferze pomocy w zatrudnieniu i podnoszeniu kwalifikacji spowoduje zatrzymanie procesu pogłębiającego społeczeństwo w bezrobociu i bierności postaw. Proces wykluczenia społecznego i zagrożenia ubóstwem poprzez realizację powyższych założeń wpłynie pozytywnie na mieszkańców. Zaktywizuje mieszkańców do samodzielnego działania.

7. Dożynki gminne w Bieżuniu	
Organizator/realizator	Gmina Biežuń
Partnerzy społeczni	M - GOK
Adresaci/beneficjenci społeczni	Społeczność lokalna
Cel do osiągnięcia	Budowanie tożsamości lokalnej mieszkańców poprzez kultywowanie i pielęgnowanie tradycji, zwyczajów ludowych prezentowanych podczas organizowanych Dożynek. Realizacja projektu przyczyni się do aktywizacji i integracji mieszkańców, zaspokojenia potrzeb społecznych i kulturalnych.
Zakres rzeczowy wraz z opisem projektu	<ol style="list-style-type: none"> 1. Korwód dożynkowy, który wyruszy spod Kościoła Parafialnego w Bieżuniu 2. Wiejskie jadlo – prezentacja lokalnych potraw regionalnych, połączona z dekoracją stołów. Smaczne jadlo wiejskie będzie przygoowane przez Panie z Kół Gospodyń Wiejskich. Każdy uczestnik Dożynek będzie mógł skosztować wiejskich tradycyjnych specjałów. Potrawy będą serwowane obficie, zgodnie z lokalną i ojczyzną tradycją. 3. Degustacja potraw kulinarnych. 4. Konkurs na najpiękniejszy wieniec dożynkowy, którego bezpośrednim celem jest kultywowanie i upowszechnianie tradycji ludowych związanych Dożynkami. 5. Występy estradowe. Na scenie swoje umiejętności zaprezentuje orkiestra dęta oraz zespoły wokalne
Szacunkowy kosztorys do zakresu rzeczowego	20 000 zł
Przewidywany harmonogram realizacji projektu	Sierpień 2017
Powiązania krzyżowe projektu z projektem inwestycyjnym	Rewitalizacja Parku Miejskiego w Bieżuniu
Uzasadnienie wyboru zadania	<p>Działania powyższego projektu będą służyły pielęgnowaniu lokalnej tradycji, kultury, ludowości i tradycji religijnej. Organizacja Dożynek przyczyni się do integracji mieszkańców regionu oraz wzrostu poczucia lokalnej tożsamości i odpowiedzialności a podległy obszar, tym bardziej, że obrzędy dożynkowe ciągle funkcjonują w świadomości ludzi od dobrych kilku pokoleń jako uroczystości o charakterze religijnym jak i ludowym, łączące z zabawą z okazji zakończenia zbiorów. Taka właśnie uroczystość stanowi jeden z istotnych walorów kulturowych Terenu Gminy Biežuń. Połączenie obrzędów dożynkowych z biesiadowaniem wpłynie pozytywnie na ożywienie lokalnej tradycji przez pokazanie szczególnie młodym pokoleniom śpiewów i tańców ludowych.</p> <p>Powyższy projekt przyczyni się przede wszystkim do zwiększenia aktywności</p>

	<p>lokalnej mieszkańców gminy Biežuń, ich uczestnictwa w życiu społecznym i rozwoju inicjatyw służących ożywieniu i pielęgnacji tradycji i kultury na szczeblu lokalnym. Projekt przyczyni się również do promocji lokalnej twórczości ludowej, kulturalnej i artystycznej, do kultywowania miejscowych tradycji, obrzędów i zwyczajów związanych z obchodami Dożynek Gminnych. Działania, które będą przeprowadzone w ramach projektu zmobilizują całą społeczność lokalną do wspólnej pracy i wszelkich inicjatyw, bo pielęgnacja i holdowanie dożynkowym tradycjom, z których wypływa wiara i szacunek do chleba jest nienaruszalnym fundamentem łączącym wszystkich ludzi.</p>
--	--

11. ŹRÓDŁA FINANSOWANIA

Realizacja Programu Rewitalizacji będzie finansowana z następujących źródeł:

- Fundusze strukturalne Unii Europejskiej: Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego (EFRR) i Europejski Fundusz Społeczny (EFS),
- Budżet Miasta i Gminy Biežuń,
- Budżet właścicieli nieruchomości,
- Budżety Narodowego i Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej,
- Fundusze Konserwatora Zabytków,
- Fundusze Ministerstwa Kultury,
- Kredyty komercyjne,
- Środki prywatne.

Realizacja poszczególnych projektów i zadań inwestycyjnych uzależniona jest od odpowiedniego montażu finansowego środków pochodzących z różnych źródeł. Bezwzględny priorytet w realizacji otrzymają projekty dofinansowane z funduszy strukturalnych, dotacji i innych środków zewnętrznych. Wskazane w Programie działania stanowią podstawę do konstruowania montażu finansowego i przygotowania aplikacji o wsparcie finansowe

wskazanych projektów ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego i Europejskiego Funduszu Społecznego oraz programów wspólnotowych.

12. PLANOWANE rezultaty osiągnięć

Efekty długofalowe zrealizowania działań ujętych w Programie Rewitalizacji Miasta Biežuń:

- zmniejszenie skali zjawiska wykluczenia społecznego wśród mieszkańców obszarów rewitalizowanych przez ożywienie gospodarcze, stworzenie warunków do powstawania nowych miejsc pracy, a także udzielania pomocy rodzinom dotkniętym patologiami społecznymi jak np. alkoholizm, itp.

Cel bezpośredni działań ujętych w Programie Rewitalizacji Miasta Biežuń:

- ożywienie społeczno-gospodarcze obszarów uznanych na terenie miasta za zdegradowane.

Efekty natychmiastowe (Rezultaty) zrealizowania działań ujętych w Programie Rewitalizacji Miasta Biežuń:

- zwiększenie bezpieczeństwa mieszkańców,
- poprawa estetyki przestrzeni miejskiej,
- stworzenie warunków umożliwiających rozwój drobnej przedsiębiorczości,
- zachowanie i renowacja obiektów zabytkowych oraz wszystkich pozostałych budynków o znacznej wartości historycznej i architektonicznej wymagających interwencji budowlano-remontowej.

Tabela 9. Zestawienie wskaźników do osiągnięcia w wyniku realizacji projektów objętych Programem

CEL	WSKAŹNIK
Efekty długofalowe	

<p>1. zmniejszenie skali zjawiska wykluczenia społecznego wśród mieszkańców obszarów rewitalizowanych przez stworzenie warunków do powstawania nowych miejsc pracy, a także udzielania pomocy rodzinom dotkniętym patologiami społecznymi jak np. alkoholizm, przemoc w rodzinie itp.</p>	<p>1. wzrost zatrudnienia na obszarach rewitalizowanych (liczba osób zatrudnionych zamieszkujących obszar rewitalizowany do wszystkich mieszkańców na terenie rewitalizowanym, w odniesieniu do terenu całego miasta)</p> <p>2. zmniejszenie liczby osób korzystających z pomocy społecznej na obszarach rewitalizowanych (liczba osób korzystających z pomocy społecznej do ogólnej liczby mieszkańców na obszarze rewitalizowanym, w odniesieniu do terenu całego miasta)</p> <p>3. wzrost liczby szkoleń zawodowych dla osób chcących podwyższyć swoje kwalifikacje w stosunku do osób przeszkolonych na obszarze całego miasta</p> <p>4. spadek liczby rodzin dotkniętych problemem alkoholizmu na terenach rewitalizowanych</p>
<p>Cel bezpośredni</p>	
<p>1. ożywienie społeczno-gospodarcze obszarów uznanych na terenie miasta za zdegradowane</p>	<p>1. wzrost atrakcyjności obszarów rewitalizowanych mierzony: ceną 1 m² powierzchni użytkowej lub czynsz najmu 1 m² powierzchni</p>

	<p>użytkowej, lub ceną 1 m² powierzchni mieszkalnej</p> <p>2.przyrost liczby mieszkańców na obszarach rewitalizowanych w stosunku do całego miasta</p> <p>3.polepszenie struktury wieku mieszkańców obszarów rewitalizowanych w stosunku do całego miasta</p> <p>4.wzrost liczby przedsiębiorstw na obszarach rewitalizowanych</p>
<p>Efekty natychmiastowe zrealizowania działań ujętych w Programie Rewitalizacji Miasta Biežuń</p>	
<p>➤ zwiększenie bezpieczeństwa mieszkańców</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ spadek liczby przestępstw na obszarach zrewitalizowanych w odniesieniu do poziomu przestępczości na terenie całego miasta ▪ spadek liczby osób uzależnionych od alkoholu na obszarach zrewitalizowanych w stosunku do terenu całego miasta
<p>➤ stworzenie warunków umożliwiających rozwój drobnej przedsiębiorczości</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ ogólny wzrost liczby drobnych przedsiębiorstw na obszarach zrewitalizowanych, w stosunku do terenu całego miasta ▪ wzrost ilości przedsiębiorstw usługowych na obszarach zrewitalizowanych w stosunku do całego

	miasta
➤ zachowanie i renowacja obiektów zabytkowych oraz wszystkich pozostałych budynków o znacznej wartości historycznej i architektonicznej wymagających interwencji budowlano-remontowej.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ liczba obiektów poddanych renowacji ▪ powierzchnia budynków poddanych renowacji

Źródło: Opracowanie własne Urzędu Miasta w Bieżuniu

Tabela 10. Wskaźniki produktu i rezultatu

	j.m.	Wartość bazowa	Zakładana wartość w 2022r.
Wskaźniki produktu			
Liczba projektów zapewniających zrównoważony rozwój oraz poprawiających atrakcyjność miast	szt.	0	20
Liczba obiektów wybudowanych/przebudowanych/poddanych renowacji na obszarze rewitalizowanym	szt.	0	11
Liczba projektów/instalacji urządzeń poprawiających bezpieczeństwo na obszarze rewitalizowanym	szt.	0	5

Liczba zrewitalizowanych obszarów	szt.	0	3
Wskaźniki rezultatu			
Powierzchnia obszarów poddanych rewitalizacji	ha	0	44,5
Przewidywana całkowita liczba bezpośrednio utworzonych nowych miejsc pracy	szt.	0	5

13. SYSTEM MONITOROWANIA, OCENY I KOMUNIKACJI SPOŁECZNEJ

13.1. SYSTEM MONITOROWANIA, OCENY I AKTUALIZACJI PROGRAMU

Z punktu widzenia efektywności realizacji założeń zawartych w *Programie Rewitalizacji dla Miasta Biežuń na lata 2016-2022* niezwykle ważne będzie odpowiednie monitorowanie oraz przeprowadzanie okresowej oceny postępów w jego realizacji. W tym celu określono następujący system monitorowania Programu:

- w Programie określono zestaw wskaźników wraz z ich miarami w zakresie produktów, rezultatów i oddziaływań,
- w procesie opracowywania Programu dokonano bardzo wnikliwej diagnozy stanu obecnego, co umożliwi, przy pomocy wybranych wskaźników, zbadać wpływ realizacji Programu na zmiany zachodzące na obszarach rewitalizowanych,
- jednostką odpowiedzialną za monitorowanie Programu będzie specjalny Zespół Zadaniowy powołany zarządzeniem Burmistrza, w skład którego wejdą pracownicy Urzędu Miasta,
- okresowa i końcowa ocena realizacji Programu będzie dokonywana przez Radę Miasta na podstawie przedstawionych przez Burmistrza raportów z realizacji Programu (półrocznych, rocznych i końcowego).

Ponieważ Program jest swego rodzaju strategią rozwoju zbudowaną dla określonych w nim obszarach, będzie podlegał aktualizowaniu wraz ze zmieniającymi się warunkami wpływającymi na jego realizację. Proces aktualizacji Programu będzie się opierał na zasadach wypracowanych w trakcie jego tworzenia, tzn. z inicjatywą wprowadzenia zmian będzie mógł wystąpić każdy podmiot, który w jakikolwiek sposób jest związany z obszarem realizacji Programu. Za techniczne przygotowanie wszelkich niezbędnych materiałów będzie odpowiedzialny Zespół Zadaniowy, który po uzgodnieniu przygotowanych dokumentów z Burmistrzem przedstawi je Radzie Miasta do zaakceptowania, która podejmie ostateczną decyzję w zakresie akceptacji proponowanych zmian.

13.2. KOMUNIKACJA SPOŁECZNA

Program Rewitalizacji dla Miasta Biežuń na lata 2016-2022 będzie ciągle żywy i otwarty na wszelkie nowe inicjatywy lokalne. Celem komunikacji społecznej będzie informowanie mieszkańców o realizacji Programu, uzyskiwanie propozycji zadań, których realizacja jest pożądana przez społeczność, partycypacja społeczności lokalnej w rewitalizacji, zachęcenie do aktywnego udziału w programowaniu, wdrażaniu i ocenie skutków realizacji Programu.

Ponadto, komunikacja społeczna będzie miała na celu:

- a) zapewnienie równego dostępu do informacji wszystkim partnerom,
- b) zachęcanie do aktywnego uczestniczenia w procesie rewitalizacji w różnych formach dostępnych dla poszczególnych partnerów,
- c) prowadzenie do budowania wzajemnego zaufania i sieci współpracy wśród partnerów nakierowanej na wyszukiwanie wspólnych celów i dążenie do skutecznego ich osiągnięcia,
- d) opieranie się na ciągłej wymianie informacji między podmiotami, która powinna niwelować ewentualne konflikty oraz prowadzić do zawierania kompromisów, w których każda ze stron coś zyskuje.

14. PODSUMOWANIE

Program Rewitalizacji dla Miasta Biežuń na lata 2016-2022 jest prezentacją głównych kierunków planowanych działań rewitalizacyjnych w odniesieniu do obszarów uznanych na terenie miasta Biežuń za zdegradowane. Realizacja tych działań jest niezbędna głównie z uwagi na szereg problemów społeczno-gospodarczych jakie dotyczą od dawna mieszkańców miasta Biežunia. Jednocześnie należy bardzo wyraźnie zaznaczyć, że zarówno obszary wytypowane w Programie jako w pierwszej kolejności przeznaczone do rewitalizacji, jak również mieszkańcy Biežunia mają duży niewykorzystany potencjał. Środki Unii Europejskiej przeznaczone na rewitalizację z pewnością pozwolą rozwinąć ten potencjał z pożytkiem dla całego miasta.

Zakłada się, iż realizacja Programu będzie kontynuacją konsekwentnie realizowanego procesu rewitalizacji miasta Biežuń z udziałem jak największej liczby partnerów.